МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет податкової справи, обліку та аудиту

Кафедра адміністрування податків

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему: «Податкове консультування і облік фінансових результатів підприємства»

Здобувач вищої освіти ІІ курсу,
групи ОМП-23-1,
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»,
ОПП «Податкове консультування»

(підпис) Перемот Даниіл Вікторович

Науковий керівник

електронний підпис
(підпис) Ізмайлов Ярослав Олексійович, д.е.н., професор

Керівник освітньо-професійної програми

електронний підпис
(підпис) Ізмайлов Ярослав Олексійович, д.е.н., професор

Допущено до захисту за рішенням кафедри адміністрування податків,
протокол від «24» 01 2025 № 9

Завідувач кафедри адміністрування податків

(підпис) Іванишина О.С., к.е.н., доцент

Ірпінь – 2025

Реєстрація №4 20.01.2025 _____
(дата) (підпис відповідальної особи)

Результати перевірки до захисту 26.12.2024 _____
(до захисту, на доопрацювання) (дата) (підпис)

Результат захисту 75/С/4 04.02.2025 _____
(оцінка) (дата) (підпис)

Голова комісії: _____ Л.М. Кашпур
(підпис) (ініціали, прізвище)

Члени комісії: електронний підпис Я.О. Ізмайлов
(підпис) (ініціали, прізвище)

_____ О.С. Іванишина
(підпис) (ініціали, прізвище)

_____ Т.О. Скоромцова
(підпис) (ініціали, прізвище)

Секретар комісії: _____ М.В. Яруш

БЛАНК ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Об'єкти контролю	Діапазон оцінки в балах	Фактична кількість балів	Примітки	Дата, П.І.П.: керівника, голови комісії членів комісії, секретаря, (підписи)
ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ КЕРІВНИКОМ ТА РЕЦЕНЗЕНТОМ				
1. Зміст кваліфікаційної роботи (якість теоретичного матеріалу, його зв'язок з практичним, вміння представляти матеріал в логічній послідовності, наявність висновків та пропозицій)	від 0 до 30	27		Ізмайлов
2. Дотримання вимог щодо оформлення	від 0 до 10	8		
3. Вчасне виконання роботи на всіх етапах у встановлені кафедрою терміни	від 0 до 5	5		
4. Рецензент	від 0 до 5	5		
РАЗОМ БАЛІВ*	**від 0 до 50**	45		
ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ КОМІСІЄЮ ПО ЗАХИСТУ				
1. Доповідь	від 0 до 10	6		Ізмайлов Я.О. електронний підпис
2. Роздатковий матеріал	від 0 до 5	3		
3. Знання теоретичного та практичного матеріалу, вміння відповідати на запитання	від 0 до 25	15		
4. Апробація (участь у конференціях)	від 0 до10	6		
РАЗОМ БАЛІВ	**від 0 до 50**	30		
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ БАЛІВ	**від 0 до 100**	75		

ПЕРЕВЕДЕННЯ ОЦІНКИ ЗА 100-БАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ ДО НАЦІОНАЛЬНОЇ ШКАЛИ ТА ШКАЛИ ЄКТС

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	Дата	П.І.П.: голови, членів комісії, секретаря, (підпис)
75	C	4 (добре)	04.02.2025	Л.М. Кашпур Я.О. Ізмайлов електронний підпис О.С. Іванишина Т.О. Скоромцова М.В. Яруш

Правила переведенням оцінок до національної шкали та шкали ЄКТС

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	5 (відмінно)
80-89	B	4 (добре)
70-79	C	
60-69	D	3 (задовільно)
50-59	E	
35-49	FX	2 (незадовільно)

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет податкової справи, обліку та аудиту
Кафедра адміністрування податків
Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Затверджую
Завідувач кафедри
_____Іванишина О.С.
«24» 01 2023

Завдання на кваліфікаційну роботу
здобувача вищої освіти

Перемота Даниіла Вікторовича

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. **Тема кваліфікаційної роботи** «Податкове консультування і облік фінансових результатів підприємства»
2. Затверджена наказом ректора від 20.12.2023 №1700, з внесенням змін наказом від 10.10.2024 № 1517.
3. **Строк здачі закінченої роботи** 23.12.2024 р.
4. Цільова установка

Мета роботи: обґрунтування теоретичних, науково-методичних та практичних аспектів діючої системи обліку і оподаткування фінансових результатів підприємств.
Об'єкт дослідження: діюча система обліку і оподаткування при формуванні фінансових результатів підприємства.
Предмет дослідження: теоретичні, методичні і організаційні аспекти управління формуванням фінансових результатів підприємств України.
Вихідні дані до роботи: нормативно-правові акти з питань оподаткування, наукові статті та монографії, які розкривають сутність та особливості справляння в Україні та в європейських країнах прямих податків, офіційні сайти Державної податкової служби та Міністерства фінансів України, статистичні та аналітичні дані з офіційних сайтів OECP та Taxes in Europe.
5. **Перелік графічного матеріалу** – 8 таблиць, 9 рисунків.

6. **Зміст кваліфікаційної роботи** (перелік питань за кожним розділом

РОЗДІЛ 1. Теоретичний та методичний аспекти управління фінансовими р
підприємства
1.1. Економічна сутність та порядок формування фінансових результатів підприє
1.2. Методичні аспекти управління фінансовими результатами підприємства
РОЗДІЛ 2. Податкове консультування при формуванні та використанні фінансови
2.1. Загальна характеристика базового підприємства та аналіз тенденцій його роз
2.2. Консультування при формуванні фінансових результатів підприємств
РОЗДІЛ 3. Проблеми та перспективи удосконалення податкового консультування
фінансовими результатами
3.1. Проблеми податкового консультування фінансових результатів суб'єктів госп
3.2. Пропозиції по удосконаленню податкового консультування фінансових
підприємств.

7. **Календарний план виконання роботи;**

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконан роботи	
		За планом	Ф
1	2	3	
1.	Вибір теми кваліфікаційної роботи та написання заяви на її затвердження	11.11.2023	11
2.	Отримання завдання наукового керівника для виконання кваліфікаційної роботи	22.12.2023	22
3.	Узгодження плану кваліфікаційної роботи з керівником	01.03.2024	01
4.	Підготовка I розділу кваліфікаційної роботи та подання його керівнику	20.05.2024	20
5.	Підготовка II розділу кваліфікаційної роботи та подання його керівнику	02.09.2024	02
6.	Підготовка III розділу кваліфікаційної роботи та подання його керівнику	25.11.2024	25
7.	Доопрацювання з урахуванням зауважень керівника	23.12.2024	23
8.	Отримання відгуку керівника роботи	26.12.2024	26
9.	Перевірка роботи в системі антиплагіат	10.01.2025	10
10.	Отримання зовнішньої рецензії	15.01.2025	15
11.	Отримання допуску зав. кафедри до захисту	20.01.2025	20
12.	Попередній захист роботи	23.01.2025	23
13.	Захист кваліфікаційної роботи	07.02.2025	07

Дата видачі завдання «22» грудня 2023 року.

8. Керівник кваліфікаційної роботи _____ Ізмайло
(підпис) (прізвищ

9. Керівник освітньо-професійної програми _____ Ізмайло
(підпис) (прізвищ

10. Завдання до виконання отримав _____ Пер
здобувач вищої освіти

«По

прак
резу

–

–
–
–
–

упр

фор

под

дер
під

вик

кон

АНОТАЦІЯ

«Податкове консультування і облік фінансових результатів підприємства»

Метою роботи обґрунтування теоретичних, науково-методичних та практичних аспектів діючої системи обліку і оподаткування фінансових результатів підприємств.

Завданням роботи є

- вивчення економічної сутності та порядку формування фінансових результатів діяльності підприємства;
- визначити методологічні основи управління формуванням фінансових результатів підприємства;
- надати загальну характеристику та аналіз тенденцій розвитку ПАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат» (далі – ПАТ «ІнГЗК»);
- проаналізувати склад фінансових результатів підприємства;
- обґрунтувати заходи по удосконаленню обліку і оподаткуванню відповідного підприємства;
- визначити економічний ефект від впровадження запропонованих заходів щодо підвищення ефективності управління прибутком профільного підприємства.

Предметом дослідження є теоретичні, методичні і організаційні аспекти управління формуванням фінансових результатів підприємств України.

Об'єктом дослідження є діюча система обліку і оподаткування при формуванні фінансових результатів підприємства.

За результатами дослідження сформульовані пропозиції з удосконалення податкового консультування і обліку фінансових результатів підприємств.

Одержані результати можуть бути використані у роботі національних державних та приватних підприємств, а теоретичні положення сприятимуть підвищенню якості обліку і звітності фінансових результатів.

Дипломна робота містить 56 сторінок, 8 таблиць, 9 рисунків, список використаних джерел з 52 найменування.

Ключові слова: облік, оподаткування, фінансові результати, контроль, консультування.

Рік виконання кваліфікаційної роботи –2024.

Рік захисту роботи – 2025.

ABSTRACT

" Tax consulting and accounting of financial results of the enterprise "

The purpose of this study is to substantiate the theoretical, scientific, methodological and practical aspects of the current system of accounting and taxation of financial results of enterprises. The task of the work is to study the economic essence and procedure for the formation of financial results of the enterprise; to determine the methodological foundations of management of the formation of financial results of the enterprise; to provide a general characteristic and analysis of the development trends of PJSC "Ingulets Mining and Processing Plant" (hereinafter referred to as PJSC "InGZK"); to analyze the composition of the financial results of the enterprise; to justify measures to improve accounting and taxation of the relevant enterprise; to determine the economic effect of implementing the proposed measures to increase the efficiency of profit management of the profile enterprise.

The subject of the study is the theoretical, methodological and organizational aspects of managing the formation of financial results of enterprises in Ukraine.

The object of the study is the current system of accounting and taxation in the formation of financial results of the enterprise.

Based on the research findings, proposals were formulated to improve tax consulting and accounting of financial results of enterprises.

The results obtained can be used in the work of national state and private enterprises, and the theoretical provisions will contribute to improving the quality of accounting and reporting of financial results.

The paper consists of 56 pages, 8 tables, 9 figures, a list of references comprising 52 sources.

Keywords: accounting, taxation, financial results, control, consulting.

Year of completion of the qualification work: 2024.

Year of defense: 2025.

ЗМІСТ

стор.

ВСТУП 5

РОЗДІЛ 1.Теоретичний та методичний аспекти управління фінансовими результатами підприємства 8

1.1.Економічна сутність та порядок формування фінансових результатів підприємства 8

1.2.Методичні аспекти управління фінансовими результатами підприємства 13

РОЗДІЛ 2.Податкове консультування при формуванні та використанні фінансових результатів 20

2.1.Загальна характеристика базового підприємства та аналіз тенденцій його розвитку 20

2.2.Консультування при формуванні фінансових результатів підприємств 28

РОЗДІЛ 3.Проблеми та перспективи удосконалення податкового консультування в управлінні фінансовими результатами 37

3.1.Проблеми податкового консультування фінансових результатів суб’єктів господарювання 37

3.2.Пропозиції по удосконаленню податкового консультування фінансових результатів підприємств 46

ВИСНОВКИ 49

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ 52

ВСТУП

Актуальність теми. Оскільки основною метою кожного суб'єкта господарювання є отримання та збільшення прибутку, важливо більш детально та професійно підходити до формування його складових – доходів і витрат. Це передбачає ретельний аналіз факторів, які впливають на фінансовий результат, а також дослідження динаміки, тенденцій і резервів, що сприяють підвищенню ефективності діяльності підприємства. Прийняття обґрунтованих управлінських рішень потребує наявності достовірної інформації про функціонування підприємства, особливо щодо витрат і доходів, які є основними елементами фінансових результатів.

Перехід на звітність за МСФЗ допоміг вирішити чимало проблем, пов'язаних із поданням звітності за національними стандартами, зокрема відсутність єдиної системи оцінки та визначення фінансових результатів, що ускладнювало їх об’єктивну оцінку та прогнозування. Враховуючи значущість цих процесів, виникає потреба в удосконаленні організації та методології обліку й оподаткування фінансових результатів підприємств. Це необхідно для визначення факторів, які впливають на їх рівень, а також для кількісного й якісного аналізу наслідків такого впливу з метою прогнозування перспектив розвитку промислових підприємств.

Незалежно від того, чи існують думки про те, чи є прибуток основною метою підприємства, незаперечним є той факт, що чим вищий прибуток, тим більше у підприємства можливостей для реалізації своїх програм, модернізації матеріальної бази та збільшення капіталу. Це забезпечить стабільність закладу та забезпечить його фінансову незалежність. Але питання економічної сутності та змісту фінансових результатів ще до кінця не вирішене.

Податкове консультування є важливою складовою частиною сучасного бізнесу. В умовах динамічного розвитку економіки, високої конкуренції та постійних змін у законодавстві, підприємствам необхідно мати чітке розуміння щодо податкових аспектів своєї діяльності, щоб зменшити податкові ризики і

максимізувати свої фінансові результати. Однією з основних завдань податкових консультантів є оптимізація податкових зобов'язань, що включає правильно оформлені податкові декларації, вибір оптимальних податкових режимів, а також врахування специфіки законодавчих змін. Однак, не всі підприємства мають достатньо знань і ресурсів для вирішення податкових проблем, що може призвести до значних фінансових втрат. У цьому контексті важливими є питання, пов'язані з податковим консультуванням фінансових результатів підприємств.

Питання економічного змісту, обліку і оподаткування фінансових результатів знайшли відображення в працях багатьох вчених, зокрема Л. Ловінськаої, С. Мочерного, О. Олійник, В. Андрущенко, Т. Єфименко, А. Крисоватого, С. Лєкаря, В. Мельника, Л. Тарангул, В. Федосова, К. Швабія, В. Шевчукта інших. Питання розкриття сутності та функції прибутку підприємства досліджували українські та зарубіжні вчені, а саме: І. Є. Брігхем, Л. Дж.К. Ван Хорн, В. Геєць, Дж. Джуран, А. Дайле, П. Друкер, П. Єгоров, І. Кац, А. Ковальова, Г. Крамаренко, Л. Костирко, М. Коробова, Ю. Лисенко, Л. Лігоненко, І. Маркіна, В. Стасюк тощо. Незважаючи на вагомий внесок науковців і практиків у дослідження цієї теми, низка питань, пов'язаних з організацією та методологією обліку й аналізу фінансових результатів промислових підприємств, потребує подальшого опрацювання, глибшого аналізу та розробки нових підходів і напрямків удосконалення. Зокрема, це стосується: оптимізації обліку фінансових результатів з метою його покращення як основного джерела інформації для прийняття обґрунтованих управлінських рішень; створення сучасних методичних підходів до аналізу облікових даних, які відповідали б актуальним інформаційним потребам користувачів.

Недостатнє висвітлення цих аспектів у економічній літературі та їх практична значущість зумовили вибір теми й визначили цільову спрямованість магістерської роботи.

Метою дослідження є обґрунтування теоретичних, науково-методичних та практичних аспектів діючої системи обліку і оподаткування фінансових результатів підприємств.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити наступні *завдання*:

- вивчення економічної сутності та порядку формування фінансових результатів діяльності підприємства;
- визначити методологічні основи управління формуванням фінансових результатів підприємства;
- надати загальну характеристику та аналіз тенденцій розвитку ПАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат» (далі – ПАТ «ІнГЗК»);
- проаналізувати склад фінансових результатів підприємства;
- обґрунтувати заходи по удосконаленню обліку і оподаткуванню відповідного підприємства;
- визначити економічний ефект від впровадження запропонованих заходів щодо підвищення ефективності управління прибутком профільного підприємства.

Об'єктом дослідження є діюча система обліку і оподаткування при формуванні фінансових результатів підприємства.

Предметом дослідження є теоретичні, методичні і організаційні аспекти управління формуванням фінансових результатів підприємств України.

Методи дослідження. При написанні дипломної роботи використовувалися статистичні методи, методи аналізу, діалектичний метод пізнання, аналізу, структурного синтезу системи, абстрагування, систематизації, узагальнення та порівняльного методу.

Інформаційна база дослідження. Теоретико-методологічною основою роботи є наукові розробки вітчизняних та зарубіжних учених у галузі загальної теорії управління фінансами, економіки та управління прибутком підприємств. Нормативну базу дослідження складають законодавчі акти Верховної Ради України, постанови та постанови Кабінету Міністрів України, матеріали української та регіональної періодичної преси.

РОЗДІЛ 1
ТЕОРЕТИЧНИЙ ТА МЕТОДИЧНИЙ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Економічна сутність та порядок формування фінансових результатів підприємства

Фінансові результати суб'єктів господарювання відображають ефективність управління організацією в усіх сферах її діяльності: виробництві, збуті, постачанні, фінансах, інвестиціях. Вони складають основу економічного розвитку організації та зміцнення її фінансових взаємовідносин з партнерами. Зростання фінансового результату створює фінансову основу для самофінансування діяльності підприємства, здійснення розширеного відтворення.

Дослідження нормативно-правової бази України дає змогу констатувати, що в законодавстві не враховано суть поняття «фінансовий результат». Зокрема, у П(С)БО 3 «Звітність про фінансові результати» встановлено лише суть визначень «прибуток» і «збиток».

Відповідно до П(С)БО 3 прибуток — це сума перевищення доходів над відповідними витратами. Збитки - це перевищення суми витрат над сумою доходів, для отримання яких ці витрати здійснені [1].

Вивчення наукової літератури щодо визначення сутності поняття «фінансовий результат» дало змогу згрупувати існуючі підходи за трьома напрямами: фінансові результати трактуються як результат (результат діяльності підприємства), як прибуток (збиток).)) і як збільшення (зменшення) капіталу (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Наукові підходи щодо визначення сутності поняття «фінансовий результат» [2-10]

№ з/п	Автор (джерело)	Сутність поняття «фінансовий результат»
як підсумки (результат) діяльності підприємства		
1.	Мочерний С.В. [2]	грошова форма підсумків господарської діяльності організацій або їхніх підрозділів, виражена в прибутках або збитках
2.	Вороніна О.О. [3]	якісна характеристика фінансово-господарської діяльності, яка в цілому характеризує результат економічних відносин підприємства
3.	Пипко В.А. [4]	результат господарської діяльності, виражений в грошовій формі
як прибуток (збиток) підприємства		
4.	Пушкар М.С. [5]	прибуток чи збиток, отримані в результаті господарської діяльності
5.	Луговий В.А. [6]	балансовий прибуток (або збиток) підприємства, який складається із доходу (витрат) від реалізації готової продукції (робіт, послуг), доходу (витрат) від інших реалізацій і сум позареалізаційних доходів (витрат)
6.	Бутинець Ф.Ф. [7]	прибуток (збиток) від реалізації готової продукції (робіт, послуг)
як приріст (зменшення) капіталу підприємства		
7.	Соколов Я.В. [8]	приріст (зменшення) капіталу (засобів, вкладених власниками) підприємства протягом звітного періоду
8.	Кондраков Н.П. [9]	відображає зміну власного капіталу за визначений період в результаті виробничо-фінансової діяльності підприємства
9.	Загородній А.Г. [10]	приріст чи зменшення вартості власного капіталу підприємства внаслідок діяльності у звітному періоді

Проведений нами аналіз наукових праць дозволяє зробити висновок, що, як видно з таблиці 1.1, науковці по-різному трактують поняття «фінансовий результат», але вкладають у своє тлумачення однаковий зміст.

Зокрема, Мочерний С.В. Ф. і. Зауважимо, що економічним підсумком виробничої діяльності суб'єктів господарювання, який виражається в (грошовому) виразі, є фінансовий результат.

Отже, узагальнюючи всі розглянуті визначення, слід зазначити, що фінансовий результат – це результат діяльності суб'єктів господарювання, який визначається як різниця між сумами доходів і відповідних їм витрат, виражених в абсолютних показниках прибутку (збитку).

Оскільки фінансові результати являють собою інтегральний показник, який формується під впливом ряду різноманітних факторів, ми виділили дві його основні групи (табл. 1.2). При здійсненні фінансово-господарської діяльності зазначені чинники тісно взаємопов'язані та взаємопов'язані. «Прямий» вплив на величину собівартості продукції, а отже і фінансовий

результат, пов'язаний з тим, наскільки раціонально і економно витрачаються матеріальні ресурси - адже частка матеріальних витрат у собівартості продукції починається від 60-90%.

Таблиця 1.2

Фактори впливу на фінансові результати

Класифікаційна ознака	Види факторів
Макроекономічні (зовнішні)	- природні умови; - державне регулювання цін, тарифів, відсотків, податкових ставок; - ринкова кон'юнктура
Мікроекономічні (внутрішні)	- обсяги виробництва; - собівартість продукції; - рівень ефективності використання виробничих ресурсів підприємства; - якість продукції; - рівень організації праці; - ефективність використання фінансових ресурсів

Такий фактор впливу, як вартість, залежить від двох основних факторів: структури вартості компонентів і цін на ресурси. Ціни на продукцію, послуги та бізнес компанії залежать від таких складових: собівартості продукції, якості продукції, цін конкурентів і каналу просування на ринок.

Навпаки, використання фізичних ресурсів залежить від ритмічності поставок, наявності необхідних оборотних коштів, матеріальної віддачі та забезпеченості ресурсами. Рівень використання такого виробничого ресурсу, як праця, залежить від рівня зайнятості на підприємстві та продуктивності праці. Використання основних фондів характеризується фондовіддачею та забезпеченістю основними фондами і технічними засобами праці.

У загальному вигляді фінансові результати визначаються як складна система взаємопов’язаних показників, що формуються поетапно, у вигляді різниці між доходами та витратами, всією різноманітністю факторів, що впливають на всі сторони діяльності суб’єкта господарювання. Уточнення важливості та пріоритетності того чи іншого фактора, а також можливості його використання робить управлінські рішення більш логічними. Впливаючи на ті, які тісно пов'язані з керованими параметрами, можна формувати фінансові результати відповідно до цілей організації [2-11].

Процес формування фінансових результатів спрямований на досягнення

необхідного розміру та реалізацію всіх резервів у результаті фінансової, операційної та інвестиційної діяльності. Тому слід розглянути методи формування фінансових результатів (табл. 1.3).

Таблиця 1.3

Підходи щодо формування фінансових результатів [1; 44]

База підходу	Характеристика підходу
Міжнародні стандарти фінансової звітності	Для визначення фінансового результату рекомендують застосовувати метод «витрати-випуск».В обліковій практиці зарубіжних країн використовують два варіанти цього методу: - передбачається визначення фінансового результату звітного періоду як різниці між доходами від реалізації і витратами періоду; - фінансовий результат обчислюється як різниця між вартістю чистих активів на кінець і початок періоду з виключенням внесків капіталу і вилучень.
Національні стандарти України	Передбачено формування фінансових результатів за двома системами залежно від побудови фінансового обліку: - передбачає зіставлення доходів із витратами, та вартістю розподілу адміністративних витрат, витрат на збут та інших операційних витрат; - фінансовий результат обчислюється як різниця між доходами підприємства та витратами, які акумулюють у звіті про фінансові результати згідно з їхніми характером (за елементами).

Згідно з МСФЗ, методом «витрати-випуск», фінансовий результат визначається відношенням витрат до доходів від реалізації. Витрати обчислюються тільки за статтями, що дає можливість визначити в бухгалтерському обліку новостворену вартість і фінансовий результат. [44]

Зауважте, що чистий результат за рік має бути ідентичним для розрахунку за кожним варіантом. Надані варіанти є додатковими.

У вітчизняній практиці алгоритм визначення фінансових результатів для середніх та великих підприємств наведено в П(С)БО 3 «Звітність про фінансові результати», для малих підприємств розрахунок фінансових результатів здійснюється за методикою, наведеною в П(С)БО. 25 “Фінансова звітність малого підприємства”.[1]

Тому формування фінансових результатів можна розглядати як частину загальної системи управління, яка пов’язана з прийняттям рішень щодо забезпечення необхідного їх обсягу на рівні суб’єкта господарювання для досягнення тактичних і операційних цілей.

Основним законодавчим документом, що регулює діяльність господарських товариств у сфері досягнення фінансових результатів, є

Податковий кодекс України, прийнятий Верховною Радою України 2 грудня 2019 року [11].

Підприємство у своїй діяльності керується всіма положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, але деякі з них регламентують порядок формування фінансових результатів. Отже, деякі з цих положень безпосередньо стосуються теми нашого дослідження. Це ось що:

— Положення (стандарт) бухгалтерського обліку №3 «Звіт про фінансові результати». Цим (типовим) положенням визначено зміст та форму звіту про фінансові результати, крім загальних вимог до оприлюднення його матеріалів[1];

— Положення (стандарт) бухгалтерського обліку No 15 «Дохід». Цим положенням визначено методологічні засади формування інформації про доходи підприємства та її розкриття у фінансовій звітності[1].

Отже, виходячи з вищевикладеного, можна сказати, що при формуванні фінансових результатів найважливішим критерієм, зазначеним вище, є звітність про фінансові результати. Відповідно до П(С)БО 3 звіт про фінансові результати - це звіт про доходи, витрати та фінансові результати організації.

У звіті про фінансові результати доходи, витрати, прибутки та збитки поділяються за видами діяльності та функціями (розділ перший) та елементами операційних витрат (розділ другий) [1]. По-перше, фінансові результати поділяються відповідно до видів діяльності, що виникають у результаті, на прибутки (збитки) від нормальної та ненормальної діяльності.

Звичайна діяльність - це будь-яка діяльність, яку здійснює суб'єкт господарювання, а також операції, що її забезпечують або виникають у результаті цієї діяльності. Прикладами нормальної діяльності є виробництво та реалізація продукції, розрахунки з постачальниками, клієнтами, працівниками, банківськими установами, податковими органами тощо. Списання витрачених паїв, переоцінка короткострокових вкладень, курсові різниці, економічні санкції за господарськими контрактами внаслідок порушення податкового законодавства також належать до нормальної діяльності як її супутні процеси

[1].

Регулярна діяльність поділяється на операційну та іншу (інвестиційну та фінансову). Операційна діяльність є основною діяльністю об'єкта на додаток до інших видів діяльності, які не є інвестиційною чи фінансовою діяльністю. При цьому основною діяльністю є - операції, пов'язані з виробництвом або реалізацією продукції (товарів і послуг), які представляють конкретну мету підприємства і забезпечують основну частину його доходу.

Основну частину прибутку компанія отримує від операційної (основної) діяльності. Відповідно до П(С)БО 3 прибуток (збиток), отриманий від операційної діяльності, визначається як алгебраїчна сума валового прибутку (збитку), інших операційних доходів, адміністративних витрат, витрат на збут та інших операційних витрат [1].

1.2. Методичні аспекти управління фінансовими результатами підприємства

Управління фінансовими результатами включає в себе аналіз і планування прибутку та постійний пошук можливостей його збільшення.

Економічний прибуток є найважливішим етапом бізнесу, який передує плануванню і прогнозуванню фінансових ресурсів підприємства та їх ефективному використанню. Результати аналізу вважаються основою для прийняття управлінських рішень на рівні менеджменту компанії та є основним матеріалом для щоденної роботи фінансових менеджерів.

Основними завданнями аналізу фінансових результатів підприємства є:

— Вивчення обсягу, складу та динаміки фінансових результатів діяльності підприємства.

— Перевірити доцільність і обґрунтованість планованого прибутку;

— Комплексна оцінка виконання плану, прогнозів і динаміки;

— Визначити відхилення фактичного прибутку від плану (розрахунково-прогнозний), вивчити динаміку зміни прибутку за кілька звітних періодів;

— Виявлення факторів, що впливають на формування прибутку, оцінка їх динаміки та розрахунки цього впливу;

— Вивчати тенденції та тенденції розподілу дивідендів.

— Виявлення резервів збільшення прибутку;

- Розробка заходів, спрямованих на досягнення зазначених резервів [14].

Перелік основних напрямів аналізу фінансових результатів представлено в таблиці 1.4.

Важливе значення має аналіз динаміки різних видів прибутку підприємства та темпів його зростання в порівнянні з динамікою розміру та зростання чистого прибутку.

Таблиця 1.4

Основні напрямки для аналізу фінансових результатів підприємства [15]

Напрямок аналізу	Види аналізу
Горизонтальний аналіз	▪ порівняння показників прибутку звітного періоду з показниками попереднього періоду; ▪ порівняння показників прибутку звітного періоду з показниками аналогічного періоду минулого року; ▪ порівняння показників прибутку за ряд попередніх періодів
Вертикальний аналіз	▪ структурний аналіз прибутку за видами діяльності; ▪ структурний аналіз прибутку за видами продукції; ▪ структурний аналіз доходів за видами діяльності; ▪ структурний аналіз витрат за видами діяльності; ▪ структурний аналіз використання прибутку;
Порівняльний аналіз	▪ порівняльний аналіз показників прибутку підприємства з середньогалузевими значеннями; ▪ порівняльний аналіз показників прибутку підприємства з контрагентами; ▪ порівняльний аналіз показників прибутку окремих центрів відповідальності; ▪ порівняльний аналіз показників прибутку підприємства із запланованим

Результати аналізу можуть свідчити про менший темп зростання чистого прибутку порівняно із загальним (операційним) і навпаки. Корисну інформацію можна отримати з аналізу динаміки частки чистого прибутку в загальному обсязі. Якщо частка чистого прибутку зростає, то це свідчить про оптимальний розмір сплачених податків, зацікавленість підприємства в результатах господарської діяльності та ефективному управлінні.

Найбільшу якісну вагу в структурі прибутку балансу підприємства займає прибуток від реалізації продукції, бізнесу та послуг. Його величина формується під впливом трьох основних факторів: собівартості продукції,

обсягу реалізації та поточного рівня цін на продукцію, що реалізується. Найважливішим з них є вартість. У кількісному відношенні він займає велику визначальну вагу в структурі ціни, тому зниження собівартості за інших рівних умов дуже помітно впливає на зростання прибутку. Динаміка індексу собівартості продукції цікава й з іншої точки зору. Зниження видатків у масштабах народного господарства країни свідчить про рівень господарювання в цілому та відображає позитивні процеси в економіці.

Збільшення обсягу реалізації продукції в реальному виразі за інших рівних умов призводить до зростання прибутку. Збільшення обсягів виробництва бажаної продукції можна досягти за рахунок капітальних вкладень, що вимагає спрямування прибутку на придбання більш продуктивного обладнання, освоєння нових технологій, розширення виробництва. Прискорення оборотності оборотних коштів не потребує капітальних витрат, що також призводить до збільшення обсягів виробництва та реалізації продукції.

За стабільних економічних умов основним шляхом збільшення прибутку від реалізації продукції є зниження собівартості за матеріальними витратами. Особливо це важливо для підприємств переробної промисловості (машинобудування, металообробка, металургія, нафтохімія та ін.), де питома вага вартості сировини у собівартості значно вища, ніж на аналогічних підприємствах розвинених країн. [14-18]

Фактори, що впливають на зміну операційного прибутку [15], включають: ціни реалізованої продукції; Обсяг реалізації продукції; Собівартість одиниці продукції; Виробнича собівартість за рахунок структурних змін у складі продукції.

Головною метою управління фінансовими результатами є забезпечення максимального добробуту власників компанії в поточному та майбутніх періодах. Ця основна мета покликана забезпечити поєднання інтересів власників з інтересами держави та працівників компанії.

Серед підприємців поширена думка, що першочерговим завданням

управління прибутком є забезпечення його максимізації. Таку думку слід вважати дуже суперечливою. Правда полягає в тому, що максимізація прибутку компанії автоматично не підвищує її ринкову вартість. Таким чином, велика сума прибутку може бути повністю витрачена на споживчі цілі, внаслідок чого підприємство буде позбавлене основного внутрішнього джерела формування фінансових ресурсів для забезпечення свого розвитку (а підприємство, яке не розвивається, втрачає конкурентоспроможність). положення на ринку в довгостроковому періоді, що призводить до зниження його ринкової вартості). Крім того, значна частина прибутку компанії може бути реалізована з високим рівнем економічного ризику та загрозою банкрутства в подальшому періоді, що також може призвести до зниження її ринкової вартості. Тому в ринкових умовах максимізація прибутку компанії може бути важливою, але не є пріоритетним завданням з розглянутої точки зору.

Процес управління прибутком підприємства базується на певному механізмі та передбачає різні рівні управління, а саме: зовнішній (державне правове управління, нормативне та податкове регулювання, механізм впливу на ринок, конкурентне середовище) та внутрішній (поточні тактичні цілі підприємства). діяльність, напрям цінової політики, рівень платоспроможності, стан конкурентоспроможності).

Система реалізації управління прибутком передбачає використання специфічних методів і прийомів, за допомогою яких досягаються необхідні результати. До найважливіших належать методи техніко-економічних розрахунків, бухгалтерського балансу, економічної статистики, математичної економіки, метод порівняння, побудова сценаріїв розвитку, метод моделювання та прогнозування та ін.

Основними джерелами резервів підвищення рівня прибутку від операційної діяльності є збільшення суми прибутку від реалізації продукції та зниження собівартості продукції. Фінансовий директор зосереджується на досягненні високих або постійно зростаючих прибутків від продажів. Досягнення бажаного результату залежить від трьох складових - витрат на

виробництво і реалізацію продукції, планової ціни за одиницю продукції та обсягу реалізації. Взаємозв'язок між компонентами визначається в процесі операційного аналізу, який також називають аналізом «витрати-обсяг-прибуток», таким чином розкриваючи його суть - вивчення залежності між витратами, обсягом продажів, ціною і прибутком підприємства, а також пошук для можливостей максимізації прибутку через це[14-18].

Основні завдання управління доходами підприємства включають наступні ключові аспекти [20]: збільшення загального обсягу доходів підприємства, а також їх окремих джерел; підвищення частки чистого доходу в загальній структурі надходжень; забезпечення стабільності надходження доходів та мінімізація впливу непередбачуваних подій, наслідки яких складно спрогнозувати; зростання доходів від основної діяльності у структурі чистого доходу підприємства; прискорення процесу отримання доходів шляхом скорочення часу між їх визнанням (момент виникнення доходу для цілей оподаткування) та фактичним надходженням грошових коштів.

Відповідно до вищезазначених завдань, основна діяльність фінансових служб підприємства у сфері управління доходами передбачає [20]: забезпечення повноти та своєчасності формування доходів; виявлення додаткових резервів для збільшення доходів та запобігання можливим загрозам їх зменшення; забезпечення точності та достовірності розподілу доходів за центрами їх формування для ефективного прийняття управлінських рішень; оцінювання ефективності функціонування центрів доходів та визначення рівня їх відповідності плановим показникам; детальний аналіз структури та складу доходів за критеріями: центри доходів, структурні підрозділи, види продукції або послуг, а також у цілому по підприємству; прогнозування тенденцій формування доходів як у короткостроковому, так і у довгостроковому періодах. [14-18]

Ключовим завданням фінансового менеджменту є підтримання стабільного рівня доходів, який щонайменше дорівнює витратам підприємства, що дозволяє забезпечити його беззбитковість. Результативність процесу

управління доходами залежить від того, наскільки фінансова стратегія підприємства відповідає ринковим умовам.

Оскільки доходи підприємства формуються через різні господарські операції, важливо зосередити увагу на їх основних джерелах. Зокрема, основні доходи генеруються від реалізації товарів, робіт або послуг. Тому управління доходами має враховувати такі ключові аспекти: визначення обсягів реалізації у натуральних одиницях та обґрунтування цінової політики.

Системний підхід до управління прибутком передбачає вивчення способів об'єднання окремих підсистем у єдину функціональну систему та аналіз впливу її роботи на окремі складові. Спрощена модель системного підходу до управління прибутком зображена на рисунку. 1.1[23].

Рис. 1.1. Складові системи управління прибутком підприємства

Отже, фінансовий результат – це показник діяльності суб’єктів господарювання, що визначається як різниця між сумами доходів та відповідних витрат, виражена у абсолютних значеннях прибутку або збитку.

Оскільки фінансові результати є інтегрованим показником, що формується під впливом різноманітних факторів, всі фактори впливу поділяються на:

- Макроекономічні (зовнішні);
- Мікроекономічні (внутрішні).

У звіті про фінансові результати доходи, витрати, прибутки та збитки класифікуються за:

1. Видами діяльності (звичайна та надзвичайна діяльність);
2. Функціями;
3. Елементами операційних витрат.

Фінансові результати, зокрема прибуток, що залишається після сплати податків, надходить у повне розпорядження підприємства. У господарській практиці ця частина прибутку називається чистим прибутком.

Основні напрямки використання чистого прибутку: виробничо-технічний розвиток підприємства; соціальний розвиток; матеріальне заохочення (включно з виплатою дивідендів в акціонерних товариствах); інші витрати.

Головні завдання аналізу фінансових результатів підприємства: Вивчення обсягів, складу та динаміки фінансових результатів; визначення відхилень фактичного прибутку від планових показників; аналіз динаміки прибутку за кілька звітних періодів; виявлення факторів, що впливають на формування прибутку, та оцінка їхнього впливу; пошук резервів для збільшення прибутку; розробка заходів для реалізації виявлених резервів.

Ефективний механізм управління прибутком дозволяє підприємству: реалізувати стратегічні та оперативні цілі; забезпечити результативність функцій управління прибутком.

Побудова системи управління прибутком вимагає формування систематизованого переліку об'єктів управління. Така систематизація повинна: Відображати функціональну спрямованість управління прибутком; Охоплювати різні рівні управління підприємством.

РОЗДІЛ 2
ПОДАТКОВЕ ПЛАНУВАННЯ ПРИ ФОРМУВАННІ ТА ВИКОРИСТАННІ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

2.1. Загальна характеристика базового підприємства та аналіз тенденцій його розвитку

Публічне акціонерне товариство "Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат" було створене відповідно до постанови регіонального відділення Фонду державного майна України у Дніпропетровській області від 9 січня 1997 року № 12/274-АО. Реорганізація здійснювалася шляхом трансформації державного підприємства "Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат" у відкрите акціонерне товариство, що відповідало Указу Президента України від 19 березня 1996 року № 194/96 "Про завдання та особливості приватизації державного майна в 1996 році". Основними цілями створення компанії були забезпечення промисловості України та інших країн залізорудним концентратом, а також отримання прибутку через виробничу, комерційну, фінансову та іншу діяльність, дозволену законодавством. Особливий акцент зроблено на реалізацію соціальних та економічних інтересів акціонерів і працівників підприємства.

Протягом усього періоду існування підприємства напрямки його діяльності залишались незмінними. Корпоративна система управління ПАТ "ІнГЗК" отримала сертифікацію відповідно до міжнародних стандартів, таких як ISO 9001:2000 (якість), ISO 14001:2004 (екологія) та OHSAS 18001 (промислова безпека).

За звітний період на підприємстві не відбулося значних змін, таких як злиття, реорганізації, продаж або купівля великих активів, а також процедури банкрутства.

ПАТ "ІнГЗК" спеціалізується на виробництві залізорудного концентрату та видобутку товарної залізної руди, забезпечуючи споживачів як в Україні, так і за її межами.

З 2002 року підприємство впровадило два важливі заходи для підвищення якості продукції та її конкурентоспроможності. По-перше, було введено етап сухої магнітної сепарації, що дозволило зменшити частку пустої породи на 10%, тим самим знизивши енергоємність виробничих процесів.

У 2003 році було запущено комплекс магнітно-флотаційного доведення концентрату, здатний переробляти до 3 млн тонн продукції на рік. Це дозволило підвищити вміст заліза в товарному концентраті з 64% до 70%, а також знизити вміст оксиду кремнію з 10,5%-9,6% до 3,75%-3,0%. Крім того, на підприємстві було введено в експлуатацію новий комплекс із виробництва емульсійної вибухівки під назвою "Україніт".[25]

Детальний аналіз положення підприємства на ринку та його частки на загальнодержавному рівні у виробництві окремих видів продукції наведено на рисунку 2.1.

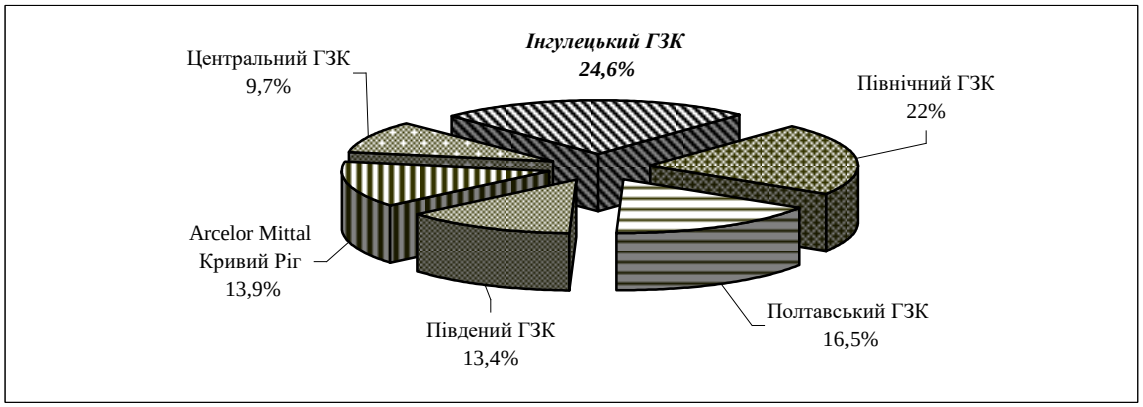

Рис. 2.1. Частка ПАТ «ІнГЗК» на загальнодержавному ринку по виробництву залізорудного концентрату

Найбільшими постачальниками залізорудної сировини на внутрішній і зовнішній ринки є "Лебединський ГЗК" (вміст заліза — 68%), "Михайлівський ГЗК" (65%), "Стойленський ГЗК" (66,7%) і "Південний ГЗК" (65%). Частка ПАТ "ІнГЗК" на внутрішньому ринку становить 25%. Вироблена продукція реалізується в повному обсязі, а ринки збуту залишаються стабільними.

Детальну інформацію про динаміку обсягів поставок залізорудної сировини ПАТ "ІнГЗК" можна знайти на рисунку 2.2.

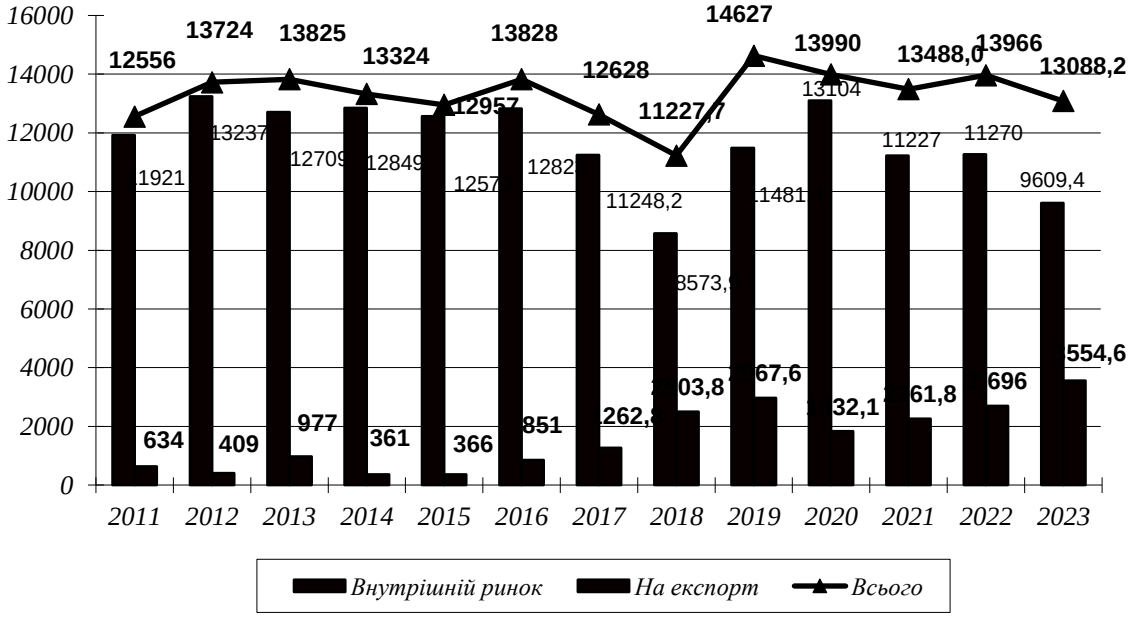

Рис.2.2. Динаміка поставок залізорудного концентрату ПАТ «ІнГЗК» у 2011-2023 роках, тис.тн. [45]

Дані з рисунка 2.2 показують, що у період 2011–2023 років ПАТ «ІнГЗК» направляє 90% залізорудної сировини металургійним підприємствам внутрішнього ринку. Починаючи з 2018 року, спостерігається тенденція до збільшення обсягів експорту. У 2023 році 28% виробленого концентрату було реалізовано закордонним покупцям. Однак загальний обсяг поставок у 2023 році скоротився на 6,3%, склавши 13,088.2 тис. тонн. При цьому обсяги реалізації на внутрішньому ринку знизилися на 15%, тоді як експорт зріс на 31,9%, досягнувши 3,554.6 тис. тонн.

У 2023 році основним ринком збуту залишався внутрішній ринок України, на який припало 72% реалізованої продукції, тоді як на зовнішній ринок — 28%. Серед основних споживачів на внутрішньому ринку — ПАТ "Запоріжсталь", ПАТ "Дніпросталь" .

Збут продукції здійснювався на основі укладених договорів із металургійними підприємствами. Умови поставок на внутрішньому ринку

переважно відповідали правилам FCA та EXW loaded (станція Інгулець, Придніпровська залізниця) згідно з ІНКОТЕРМС-2000. Розрахунки за договорами включали:

- передоплату у розмірі 40% від вартості партії товару,
- 43,33% сплачувалось протягом двох банківських днів з моменту поставки,
- остаточні 16,67% — протягом 60 календарних днів.

Для експортних контрактів поставки здійснювались підприємствам Східної Європи та Китаю. Умови постачання відповідали термінам DAF (західний кордон України) та FOB (порти Чорного моря) згідно з ІНКОТЕРМС-2000. Оплата за експортними контрактами здійснювалася протягом 180 днів із моменту оформлення ГТД.

Фінансові показники підприємства свідчать про динамічні зміни. За даними 2020–2023 років, спостерігалося скорочення чистого доходу від реалізації. Зокрема, у 2018 році дохід зменшився на 31,9% і становив 4,384,200 тис. грн. У 2019 році показник зріс на 103%. У 2021 році знову відбулося зниження — на 31,2%. Починаючи з 2022 року, дохід поступово зростав, і в 2023 році досягнув 11,341,151 тис. грн.

Зростання витрат на виробництво, яке випереджало збільшення доходу, вплинуло на зменшення прибутку до оподаткування, який скоротився на 76,6%. У 2023 році прибуток до оподаткування становив 1 360 889 тис. грн.

На ПАТ «ІнГЗК» спостерігається негативна тенденція щодо скорочення чистого прибутку. У 2022 році, порівняно з 2021 роком, чистий прибуток знизився на 1,1% і склав 4,712,644 тис. грн., а у 2023 році зменшився на 79,3% і досяг 976,170 тис. грн. Основним фактором такого скорочення є випереджаюче зростання витрат, що негативно вплинуло на операційний і чистий прибуток підприємства.

Зростання собівартості продукції в період 2020–2023 років було спричинене збільшенням витрат на залізничні перевезення, подорожчанням

паливно-мастильних матеріалів та виконанням інвестиційних програм з модернізації виробництва.[25]

Таблиця 2.1

Аналіз даних, які описують діяльність ПАТ «ІнГЗК» за 2020-2023 роки, тис. грн.

Показники	2020 рік	2021 рік	2022 рік	2023 рік	Відхилення відносно, тис.грн.			Темп росту відносно, %		
					2020 р.	2021 р.	2022 р	2020	2021	2022
Чиста виручка від реалізації продукції	14507916	9986708	10352257	11341151	-4521208	365549	988894	68,8	103,7	109,6
Фінансовий результат від операційної діяльності	10408364	5760253	5694767	6074021	-4648111	-65486	379254	55,3	98,9	106,7
Фінансовий рез-т від звичайної діяльності до оподаткування	8713434	6045470	5815127	1360889	-2667964	-230343	-4454238	69,4	96,2	23,4
Чистий прибуток	6584382	4766413	4712644	976170	-1817969	-53769	-3736474	72,4	98,9	20,7
Затрати на виробництво:										
в т.ч. на оплату праці	342604	335975	355995	405726	-6629	20020	49731	98,1	106,0	114,0
амортизаційні відрахування	438023	482304	818916	1007950	44281	336612	189034	110,1	169,8	123,1
собівартість виготовленої продукції	3654118	3801248	4275344	5148252	147130	474096	872908	104,0	112,5	120,4
Кошти на розрахунковому рахунку	786	40590	16619	76865	39804	-23971	60246	5164,1	40,9	462,5
Короткострокові кредити та інші позики	7908	2804	3003	161	-5104	199	-2842	35,5	107,1	5,4
Товарна дебіторська заборгованість	10678110	10673720	16580244	14438749	-4390	5906524	-2141495	100,0	155,3	87,1
Товарна кредиторська заборгованість	6102567	4064420	4169093	5015771	-2038147	104673	846678	66,6	102,6	120,3
Обсяг капіталовкладень	861933	538200	670400	826700	-323733	132200	156300	62,4	124,6	123,3

Показники ліквідності підприємства демонструють, що обсяг грошових коштів комбінату в цей період не перевищував 0,2% вартості всього майна. Значна частина фінансових ресурсів була спрямована на дебіторську заборгованість. У 2021 році її розмір залишався практично незмінним і становив 10,7 млрд грн. До кінця 2023 року обсяг дебіторської заборгованості

скоротився на 12,9% і становив 14,44 млн грн. Водночас кредиторська заборгованість на кінець 2021 року дорівнювала 4,1 млрд грн, а до кінця 2023 року зросла до 5,1 млрд грн.

Для підтримання обсягів виробництва концентрату підприємство реалізує програму модернізації та оновлення основного технологічного обладнання. У період 2019–2023 років були зафіксовані такі зміни в складі основних засобів: введено в експлуатацію основних засобів на суму 2,403,262 тис. грн; витрати на модернізацію та капіталізацію становили 905,021 тис. грн; вибуття об'єктів через фізичний знос — на суму 75,765 тис. грн (за первісною вартістю); безоплатна передача — на суму 24,733 тис. грн; згортання раніше капіталізованих витрат — на суму 25,049 тис. грн; переведення до категорії активів, призначених для продажу — 8,724 тис. грн; втрати внаслідок розкрадань (нестачі) — на суму 9,017 тис. грн; повернення до складу капітальних інвестицій — 2,790 тис. грн; збитки через надзвичайні події — 51 тис. грн. [25]

Розрахунок показників ліквідності базувався на даних балансу підприємства. Отримані результати подано в таблиці (табл.2.2).

Таблиця 2.2

Аналіз показників ліквідності ПАТ «ІнГЗК» за 2020-2023 рр.

Показники	01.01.19	01.01.20	01.01.21	01.01.22	01.01.23	Відхилення			
						2020 рік	2021 рік	2022 рік	2023 рік
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,070	0,0001	0,005	0,0031	0,0048	-0,0699	0,0049	-0,0019	0,0017
Коефіцієнт критичної ліквідності	2,023	1,103	1,568	3,078	1,032	-0,92	0,465	1,51	-2,046
Коефіцієнт поточної ліквідності	2,114	1,143	1,615	3,157	1,073	-0,971	0,472	1,542	-2,084
Чисті оборотні кошти, тис.грн.	3807697	1478103	4672395	11742641	1163184	-2329594	3194292	7070246	-10579457
Власні оборотні кошти, тис.грн.	2378513	1411262	2095184	9915389	-2302120	-967251	683922	7820235	-12217509

За результатами аналізу стану ліквідності ПАТ «ІнГЗК» на кінець 2023 року виявлено її зниження. Зокрема:

Коефіцієнт поточної ліквідності протягом 2023 року знизився з 3,157 до 1,073. Зменшення цього показника свідчить про погіршення здатності підприємства покривати короткострокові зобов'язання за рахунок поточних активів. Для забезпечення стійкості підприємства важливо, щоб цей коефіцієнт був вищим за 1,0. Водночас зниження свідчить, що у разі примусової ліквідації активів може виникнути труднощі із задоволенням вимог кредиторів.

На міжнародному рівні коефіцієнт покриття для добувних підприємств становить у середньому 1,33 (наприклад, у США на початку 2000-х років). В Україні для промислових підприємств характерний коефіцієнт на рівні 1,0–1,2.

Коефіцієнт критичної ліквідності, який відображає відношення найбільш ліквідних активів (без урахування запасів) до короткострокових зобов'язань, у 2023 році знизився до 1,032. Це означає, що на кожну гривню поточних зобов'язань припадає лише 0,032 грн додатково понад борг. Зниження даного показника може свідчити про погіршення платоспроможності підприємства.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності, що характеризує спроможність підприємства негайно погасити короткострокові борги за рахунок грошових коштів і їх еквівалентів, на кінець 2023 року знизився до 0,0048. Це значення суттєво нижче рекомендованого мінімального рівня (0,2). Таким чином, на кожну гривню короткострокових боргів підприємство має лише 0,005% ліквідних коштів, що є критичним показником.

Значення чистого оборотного капіталу ПАТ «ІнГЗК» також демонструє негативну динаміку. На кінець 2023 року цей показник склав 1,17 млрд грн, що свідчить про зменшення ресурсів, сформованих за рахунок власного капіталу.

Хоча протягом 2020–2023 років у підприємства зберігалася наявність власного оборотного капіталу, його від'ємне значення на кінець 2023 року вказує на те, що короткострокові активи були профінансовані значною мірою за рахунок зовнішніх зобов'язань. Це обмежує можливості для подальшого розвитку та інвестиційної діяльності. [25]

На додачу до ліквідності, економічна самостійність ПАТ «ІнГЗК» оцінюється за показниками фінансової стійкості. Результати розрахунків цих показників наведено в таблиці 2.3.

Таблиця 2.3

Аналіз показників фінансової стійкості ПАТ «ІнГЗК» за 2020-2023 рр.

Показники	01.01.16	01.01.17	01.01.18	01.01.19	01.01.20	Відхилення			
						2020 рік	2021 рік	2022 рік	2023 рік
Коефіцієнт незалежності	0,591	0,491	0,566	0,706	0,376	-0,1	0,075	0,14	-0,33
Коефіцієнт заборгованості	0,409	0,509	0,434	0,294	0,624	0,1	-0,075	-0,14	0,33
Коефіцієнт фінансової залежності	1,693	2,037	1,764	1,417	2,657	0,344	-0,273	-0,347	1,24
Коефіцієнт Левериджу	0,685	1,032	0,765	0,417	1,657	0,347	-0,267	-0,348	1,24
Коефіцієнт маневрування	0,539	0,146	0,352	0,674	0,100	-0,393	0,206	0,322	-0,574

За даними таблиці 2.3, фінансова стійкість ПАТ «ІнГЗК» у 2020–2023 роках демонструє негативну тенденцію. Частка власного капіталу в структурі фінансування зменшилася. У 2020–2021 роках цей показник становив близько 55%. На початок 2021 року коефіцієнт незалежності дорівнював 0,491 і зріс до 0,566 до кінця 2021 року. На кінець 2023 року частка власного капіталу скоротилася до 37,6%.Основною причиною такого скорочення стало зменшення нерозподіленого прибутку з 13,7 млрд грн до 5,9 млрд грн. Коефіцієнт фінансової залежності зріс до 2,657 на кінець 2023 року, що свідчить про зростання залежності від позикових коштів. Коефіцієнт левериджу також зазнав значного зростання – з 0,417 на початок 2023 року до 1,657 на кінець року. Це підвищує кредитний ризик підприємства. Згідно з усталеною аналітичною думкою, частка власного капіталу повинна перевищувати 50%. Компанії з високою часткою власних коштів більш привабливі для інвесторів і кредиторів через більшу ймовірність погашення боргів за рахунок власних ресурсів. [25]

Однак високий рівень залученого капіталу тягне за собою:

- Збільшення витрат на виплату відсотків, що зменшує ресурси для дивідендів і резервів.
- Вищий кредитний ризик, оскільки зростає залежність підприємства від зовнішніх джерел фінансування.

Критичний рівень частки власного капіталу в 50% базується на припущенні, що у разі термінового погашення боргів підприємство зможе продати половину майна, сформованого за рахунок власних джерел, навіть якщо інша половина буде неліквідною.

На кінець 2023 року коефіцієнт маневрування зменшився до 0,1 (на 0,574 від рівня 2020 року). Це означає, що лише 10% власного капіталу було вкладено в оборотні кошти, тоді як основна частка фінансових ресурсів перебувала у найменш ліквідних активах.

2.2. Консультування при формуванні фінансових результатів підприємств

Чистий прибуток підприємства, як зазначалося у попередньому розділі, є кінцевим результатом його діяльності. Даний показник інтегрує фінансові результати, отримані внаслідок основної, іншої операційної та позареалізаційної діяльності. Він формується з таких складових:

1. Прибуток від реалізації продукції (виконання робіт, послуг): Основна частина прибутку залежить від ефективності виробничої діяльності та конкурентоспроможності продукції на ринку.
2. Прибуток від іншої реалізації: Сюди входять доходи від реалізації майна, запасів або іншого майна, яке не використовується у виробничій діяльності.
3. Позареалізаційні фінансові результати: Включають доходи та витрати, пов'язані з операціями, що не є основним видом діяльності підприємства, наприклад, відсотки за депозитами, курсові різниці, дивіденди або збитки від позареалізаційних операцій. [25]

Таблиця 2.4

Аналіз фінансових результатів ПАТ «ІнГЗК» за 2021-2023 роки, тис.грн.

Показники	2021 рік		2022 рік		2023 рік		Відхилення 2022 р. проти 2021 р.		Відхилення 2023 р. проти 2022 р.		Темп приросту 2022 р. проти 2021 р.	Темп приросту 2023 р. проти 2022 р.
	сума	у % до виручки	сума	у % до виручки	сума	у % до виручки	сума	у % до виручки	сума	у % до виручки		
Чистий доход (виручка) від реалізації	9986708	100,0	10352257	100,0	11341151	100,0	365549	0,0	988894	0,0	3,7	9,6
Собівартість реалізованої продукції	3799677	38,0	4275344	41,3	5148252	45,4	475667	3,3	872908	4,1	12,5	20,4
Валовий прибуток (збиток)	6187031	62,0	6076913	58,7	6192899	54,6	-110118	-3,3	115986	-4,1	-1,8	1,9
Інші операційні доходи	5512244	55,2	4948730	47,8	4284624	37,8	-563514	-7,4	-664106	-10,0	-10,2	-13,4
Адміністративні витрати	69642	0,7	69489	0,7	79155	0,7	-153	0,0	9666	0,0	-0,2	13,9
Витрати на збут	428334	4,3	414385	4,0	668603	5,9	-13949	-0,3	254218	1,9	-3,3	61,3
Інші операційні витрати	5439475	54,5	4847002	46,8	3655744	32,2	-592473	-7,6	-1191258	-14,6	-10,9	-24,6
Фінансовий результат від операційної діяльності	5760253	57,7	5694767	55,0	6074021	53,6	-65486	-2,7	379254	-1,5	-1,1	6,7
Інші фінансові доходи	483851	4,8	550875	5,3	849847	7,5	67024	0,5	298972	2,2	13,9	54,3
Інші доходи	7600	0,1	9904	0,1	16650	0,1	2304	0,0	6746	0,1	30,3	68,1
Фінансові витрати	198482	2,0	438960	4,2	5568796	49,1	240478	2,3	5129836	44,9	121,2	1168,6
Інші витрати	7746	0,1	1459	0,0	10833	0,1	-6287	-0,1	9374	0,1	-81,2	642,5
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування	6045470	60,5	5815127	56,2	1360889	12,0	-230343	-4,4	-4454238	-44,2	-3,8	-76,6
Податок на прибуток	1279063	12,8	1102483	10,6	384719	3,4	-176580	-2,2	-717764	-7,3	-13,8	-65,1
Чистий прибуток	4766413	47,7	4712644	45,5	976170	8,6	-53769	-2,2	-3736474	-36,9	-1,1	-79,3

Чистий прибуток є важливим джерелом формування власних фінансових ресурсів, що забезпечують фінансову незалежність підприємства. Його динаміка та структура є ключовими для оцінки ефективності роботи підприємства, можливості виплати дивідендів, здійснення інвестицій та формування резервів. Аналіз фінансових результатів ПАТ «ІнГЗК» свідчить, що підприємство, незважаючи на економічні виклики, залишається прибутковим, хоча спостерігається тенденція до зниження величини чистого прибутку.

У 2022 році чистий прибуток підприємства склав 4712644 тис. грн., що на 1,1% менше, ніж у 2021 році. Основними факторами, які вплинули на зниження темпів зростання прибутку, стали: Випереджаюче зростання собівартості (на 20,4% у 2022 році порівняно з 9,6% зростання чистої виручки). Зниження операційних доходів на 10,2%. Зростання фінансових витрат у 2,2 рази.

У 2023 році ситуація погіршилася, і чистий прибуток зменшився на 79,3%, склавши 976170 тис. грн.. Основними причинами стали: Суттєве зростання собівартості реалізованої продукції, що склала 5148252 тис. грн. (+20,4%). Скорочення обсягу реалізації продукції на 6,3%, що вплинуло на зниження виручки.

Попри зменшення обсягів виробництва, позитивний вплив на доходи мало зростання середньорічних цін на продукцію на 16,9%. Це дозволило у 2023 році досягти зростання валового прибутку на 1,9%, до 6192899 тис. грн.

Величина прибутку від операційної діяльності у 2023 році зросла на 6,7% і склала 6074021 тис. грн. Це стало результатом зменшення операційних витрат і стабільного обсягу операційних доходів, незважаючи на їх загальне скорочення на 13,4%.

Проте прибуток до оподаткування значно скоротився — на 76,6% у порівнянні з 2022 роком, склавши 1360889 тис. грн. Головною причиною стало зростання фінансових витрат, які у 2023 році зросли в 11 разів, досягнувши 5,57 млрд. грн

Таблиця 2.5

Аналіз динаміки та структури операційних доходів та витрат ПАТ «ІнГЗК» за 2021-2023 роки

Показник	2021 рік		2022 рік		2023 рік		Відхилення				Темп приросту, %	
							2022 р. до 2021 р.		2023 р. до 2022 р.		2022 рік до 2021 року	2023 рік до 2022 року
	сума, тис.грн.	питома вага, %	сума, тис.грн.	питома вага, %	сума, тис.грн.	питома вага, %	сума, тис.грн.	питома вага, %	сума, тис.грн.	питома вага, %		
Доходи												
Доход (виручка від реалізації)	9986708	62,5	10352257	65,3	11341151	68,8	365549	2,8	988894	3,5	3,7	9,6
Інші операційні доходи	5512244	34,5	4948730	31,2	4284624	26,0	-563514	-3,3	-664106	-5,2	-10,2	-13,4
Інші фінансові доходи	483851	3,0	550875	3,5	849847	5,2	67024	0,4	298972	1,7	13,9	54,3
Інші доходи	7600	0,0	9904	0,1	16650	0,1	2304	0,0	6746	0,0	30,3	68,1
Разом	*15990403*	100,0	*15861766*	100,0	*16492272*	100,0	-128637	0,0	630506	0,0	-0,8	4,0
Витрати												
Собівартість реалізованої продукції	3799677	38,2	4275344	42,6	5148252	34,0	475667	4,3	872908	-8,5	12,5	20,4
Адміністративні витрати	69642	0,7	69489	0,7	79155	0,5	-153	0,0	9666	-0,2	-0,2	13,9
Витрати на збут	428334	4,3	414385	4,1	668603	4,4	-13949	-0,2	254218	0,3	-3,3	61,3
Інші операційні витрати	5439475	54,7	4847002	48,2	3655744	24,2	-592473	-6,5	-1191258	-24,1	-10,9	-24,6
Фінансові витрати	198482	2,0	438960	4,4	5568796	36,8	240478	2,4	5129836	32,4	121,2	1168,6
Інші витрати	7746	0,1	1459	0,0	10833	0,1	-6287	-0,1	9374	0,1	-81,2	642,5
Разом	*9943356*	100,0	*10046639*	100,0	*15131383*	100,0	103283	0,0	5084744	0,0	1,0	50,6
Фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування	6047047		5815127		1360889		-231920		-4454238		-3,8	-76,6
Податок на прибуток	1279063		1102483		384719		-176580		-717764		-13,8	-65,1
Чистий прибуток	*4766413*		*4712644*		*976170*		-53769		-3736474		-1,1	-79,3

Податок на прибуток у 2023 році склав 384719 тис. грн., що також вплинуло на зменшення чистого прибутку.

Аналіз структури доходів підприємства свідчить, що основними джерелами доходів залишаються операційні результати: Виручка від реалізації становила 68,8% доходів у 2023 році**.** Інші операційні доходи забезпечили 26% загальної суми доходів. Підвищення витрат на 100 грн. виручки на 4,1 грн. вказує на зниження ефективності діяльності та зростання витратності операцій.

Порівняно з 2021–2022 роками, структура доходів ПАТ «ІнГЗК» у 2023 році зазнала певних змін: Частка виручки від реалізації продукції зросла на 3,5%**,** що свідчить про стабільну залежність доходів комбінату від основної діяльності. Частка інших операційних доходів скоротилася на 5,2% через зменшення доходів від курсової різниці та реалізації інших оборотних активів. Скорочення інших операційних доходів відбулося на фоні загального зростання усіх складових доходів, окрім зазначеного напряму, що підтверджує тенденцію до оптимізації структури доходів.

Структура витрат у 2021–2023 роках зазнала суттєвих змін: Фінансові витрати стали ключовим компонентом витрат у 2023 році, їх питома вага досягла 36,8% (у 2021–2022 роках вони не домінували). Це значне зростання (в 9 разів) значно вплинуло на зниження прибутковості підприємства.

Собівартість реалізованої продукції зросла на 20,4%, але її частка у загальній структурі витрат скоротилася на 8,5 в.п. через поступове скорочення обсягів реалізації продукції. Водночас її зростання перевищує темпи зростання виручки, що є негативною тенденцією.

Адміністративні витрати зменшилися до 0,5%**,** тоді як витрати на збут збільшилися до 4,4%**,** хоча їх частка у виручці залишилася на рівні до 4,5%**.** Зростання витрат на збут може бути наслідком підвищення зарплат персоналу, витрат на службові відрядження та комунікації. Інші операційні витрати знизилися на 1191258 тис. грн., а їх частка скоротилася на 24,1 в.п.

Загальне зростання витрат склало 50,6% порівняно з 2021 роком, тоді як доходи збільшилися лише на 4%, що призвело до суттєвого скорочення суми прибутку від звичайної діяльності до оподаткування на 76,6%**.** У 2023 році сума податку на додану вартість зменшилася на 717764 тис. грн., що зумовлено скороченням прибутку до оподаткування. У 2023 році відбулося підвищення частки виручки від реалізації продукції, що вказує на зростання значущості основної діяльності для формування доходів. Негативною тенденцією є випереджаюче зростання витрат над доходами. Зокрема, фінансові витрати у 2023 році суттєво вплинули на скорочення прибутковості. Структурні зміни у витратах, зокрема зменшення частки собівартості та інших операційних витрат, свідчать про часткову оптимізацію витрат. Однак зростання адміністративних витрат та витрат на збут вимагає уваги до підвищення ефективності управління. Для детальнішого аналізу факторів, що вплинули на зміну валового прибутку, результати розрахунків за методикою факторного аналізу наведені в таблиці 2.6.

Таблиця 2.6

Вплив факторів на зміну величини валового прибутку ПАТ «ІнГЗК» у 2021-2023 роках

Фактори	Зміна прибутку 2022 року відносно 2021 року	Зміна прибутку 2023 року відносно 2022 року
Зміна ціни на реалізовану продукцію	11600,3	1639560,7
Зміна обсягів реалізованої продукції	774530,7	1240739
Зміна структури реалізованої продукції	-548063,4	-660245
Зміна собівартості реалізованої продукції	-336585,7	-464508
Разом	-110118	115986

З аналізу даних, наведених у таблиці 2.6, видно, що найбільше на зростання валового прибутку вплинув ціновий фактор. Цей чинник забезпечив збільшення валового прибутку на 1 639 560,7 тис. грн. Зміна обсягу реалізації в порівнянні з 2022 роком призвела до зростання валового прибутку на 1 240 739 тис. грн. Зі зростанням собівартості реалізованої

продукції спостерігалося зниження валового прибутку на 464 508 тис. грн. Крім того, зміна структури виробництва і реалізації продукції також призвела до зменшення валового прибутку на 660 245 тис. грн. Таким чином, основним чинником, що зменшив величину валового прибутку, стали зміни цін та обсягів реалізації продукції. У наступному етапі проведемо аналіз операційних витрат, класифікуючи їх за економічними елементами, використовуючи дані фінансових результатів, які будуть згруповані в таблиці 2.7.

Таблиця 2.7

Аналіз операційних витрат ПАТ «ІнГЗК» за 2021-2023 роки

Показник	2021 рік	2022 рік	2023 рік	Відхилення		Темп приросту, %	
				2022 рік до 2021 року	2023 рік до 2022 року	2022 рік до 2021 року	2023 рік до 2022 року
Матеріальні затрати							
– сума, тис.грн.	3107841	3256642	4139223	148801	882581	4,8	27,1
– питома вага, %	68,0	63,1	63,8	-4,9	0,6	-7,2	1,0
Витрати на оплату праці							
– сума, тис.грн.	335975	355995	405726	20020	49731	6,0	14,0
– питома вага, %	7,4	6,9	6,2	-0,4	-0,7	-6,1	-9,5
Відрахування на соціальні заходи							
– сума, тис.грн.	123090	132629	149437	9539	16808	7,7	12,7
– питома вага, %	2,7	2,6	2,3	-0,1	-0,3	-4,5	-10,5
Амортизація							
– сума, тис.грн.	482304	818916	1007950	336612	189034	69,8	23,1
– питома вага, %	10,6	15,9	15,5	5,3	-0,4	50,4	-2,2
Інші операційні витрати							
– сума, тис.грн.	521447	594316	790413	72869	196097	14,0	33,0
– питома вага, %	11,4	11,5	12,2	0,1	0,7	1,0	5,7
Разом	4570657	5158498	6492749	587841	1334251	12,9	25,9

Згідно з даними таблиці, загальна сума операційних витрат ПАТ «ІнГЗК» з 2021 по 2023 рік поступово збільшувалася. У 2023 році зростання витрат стало можливим завдяки підвищенню всіх складових операційних витрат, при цьому найбільше на їх збільшення вплинули матеріальні витрати. Витрати на матеріали зросли на 27,1% і досягли 4 139 223 тис. грн. Інші операційні витрати за цей період збільшилися на 33%. Якщо в 2022 році їх сума становила 594 316 тис. грн, то в 2023 році вона зросла до 790 413 тис.

грн. Амортизаційні відрахування в 2023 році зросли на 23,1%, хоча їх питома вага зменшилася на 0,4 відсоткових пункти.

Матеріальні витрати складають основну частину операційних витрат ПАТ «ІнГЗК». Їх питома вага в загальній структурі собівартості продукції протягом аналізованого періоду залишалася майже незмінною. Так, у 2023 році матеріальні витрати становили 63,8% від загальної суми витрат. Витрати на оплату праці зросли на 14% у 2023 році через підвищення окладів.

У цілому, структура операційних витрат ПАТ «ІнГЗК» протягом 2021-2023 років залишалася стабільною. Далі буде проведено аналіз показників рентабельності підприємства, для чого використовуватиметься баланс та звіт про фінансові результати. Результати цих розрахунків можна знайти в таблиці 2.8.

Таблиця 2.8

Аналіз показників рентабельності ПАТ «ІнГЗК»за 2020-2023 роки

Показник	Роки, %				Відхилення		
	2020	2021	2022	2023	2021/ 2020	2022/ 2021	2023/ 2022
Рентабельність розрахована за валовим прибутком							
Рентабельність активів	66,76	28,08	25,22	22,24	-38,68	-2,86	-2,98
Рентабельність оборотних активів	113,97	51,36	41,27	36,20	-62,61	-10,09	-5,07
Рентабельність інвестованого капіталу	410,68	203,60	74,38	95,97	-207,08	-129,22	21,59
Рентабельність реалізованої продукції	74,81	61,94	58,70	54,61	-12,87	-3,24	-4,09
Рентабельність розрахована за чистим прибутком							
Рентабельність активів	40,50	21,64	19,56	3,51	-18,86	-2,08	-16,05
Рентабельність оборотних активів	69,14	39,58	32,00	5,71	-29,56	-7,58	-26,29
Рентабельність інвестованого капіталу	249,13	156,89	57,68	15,13	-92,24	-99,21	-42,55
Рентабельність власного капіталу	76,74	41,64	31,18	6,71	-35,1	-10,46	-24,47
Рентабельність реалізованої продукції	45,38	47,73	45,52	8,61	2,35	-2,21	-36,91

Згідно з даними таблиці 2.8, рентабельність ПАТ «ІнГЗК» у 2020-2023 роках демонструє негативну тенденцію до зниження по всіх показниках, за винятком рентабельності інвестованого капіталу, що розраховується за валовим прибутком. Так, у 2023 році спостерігається зниження рентабельності активів, що вказує на зниження прибутковості вкладених коштів у майно підприємства. Зокрема, рентабельність за валовим прибутком зменшилася на 2,98 грн на кожні 100 грн вкладених коштів, за чистим прибутком — на 16 грн, а рентабельність оборотних активів за чистим

прибутком знизилася на 26,29 грн на кожні 100 грн вкладених в оборотні активи.

Зниження рентабельності власного капіталу на 24,47 в.п. також заслуговує на увагу, оскільки це означає зниження віддачі коштів акціонерів підприємства. Водночас, показник рентабельності інвестованого капіталу, що характеризує ефективність використання виробничих фондів, основних та оборотних активів, розрахований за валовим прибутком, зріс на 21,59 в.п. Однак за чистим прибутком цей показник знизився на 42,55 в.п., становивши 15,13%.

Проведений аналіз показників рентабельності свідчить про загальне зниження ефективності використання коштів ПАТ «ІнГЗК». Падіння рентабельності за всіма показниками обумовлено зменшенням прибутку підприємства. Основною причиною цього є зниження попиту на залізорудну продукцію, що вплинуло на зниження прибутковості та ефективності використання фінансових ресурсів.

ПАТ «ІнГЗК» є основним виробником залізорудного концентрату в Україні, забезпечуючи як внутрішній, так і зовнішній ринки залізною рудою. У 2023 році 73% реалізованої продукції було спрямовано на внутрішній ринок, а 27% — на зовнішній. Проте аналіз показників ліквідності показує суттєве зниження цих показників на підприємстві. Це може спричинити проблеми з платоспроможністю, оскільки зменшення ліквідності відбулося через значне зростання поточних зобов’язань, серед яких важливу роль відіграють заборгованості за розрахунками. Важливо відзначити, що в 2023 році підприємство не має власних оборотних коштів, що стало наслідком зменшення частки власного капіталу, вкладеного в необоротні активи.

Загальне зростання операційних витрат у 2023 році відбулося за рахунок збільшення всіх елементів витрат. Порівняння темпів зміни доходів та витрат показує, що витрати зростають швидше за доходи, що значно вплинуло на зниження рівня прибутку підприємства.

РОЗДІЛ 3
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПОДАТКОВОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ В УПРАВЛІННІ ФІНАНСОВИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ

3.1. Проблеми податкового консультування фінансових результатів суб’єктів господарювання

Проблеми податкового консультування можна умовно розділити на кілька груп:

1. Невизначеність податкової політики та зміни в законодавстві. Одна з основних проблем, з якими стикаються підприємства, — це часті зміни в податковому законодавстві. Ухвалення нових податкових законів, поправок, змін в податкових ставках часто створює невизначеність і збільшує податкові ризики. Для підприємств важливо вчасно адаптувати свою діяльність до нових вимог, що вимагає постійного моніторингу законодавчих змін і коригування податкової стратегії. Податкові консультанти повинні своєчасно інформувати підприємства про зміни і пропонувати ефективні шляхи адаптації.

2. Невірне визначення податкових зобов'язань. Помилки в розрахунках податкових зобов'язань можуть мати серйозні наслідки для підприємства, такі як штрафи, пені і додаткові податкові перевірки. Однією з причин таких помилок є неправильне віднесення витрат на собівартість чи до доходів, а також недотримання правил нарахування податку на прибуток. Консультанти мають допомагати підприємствам в правильному визначенні податкових зобов'язань, зокрема щодо податку на додану вартість (ПДВ), податку на прибуток, соціальних внесків та інших податків.

3. Проблеми трансфертного ціноутворення. Міжнародна діяльність підприємств, зокрема, операції з іноземними контрагентами, створює

додаткові податкові ризики. Зокрема, питання трансфертного ціноутворення, тобто визначення ціни на товари та послуги між взаємопов'язаними компаніями, може призвести до помилок в оцінці податкових зобов'язань. Невірне застосування трансфертного ціноутворення може призвести до податкових санкцій. Податкові консультанти мають допомогти підприємствам розробити правильну стратегію ціноутворення і належним чином оформити відповідні документи.

4. Ризики податкових перевірок. Підприємства часто стикаються з податковими перевірками, які можуть виявити порушення в податковому обліку або неправильно поданих деклараціях. Це може призвести до додаткових фінансових витрат, штрафів та пені. Важливим завданням податкового консультування є запобігання таким перевіркам, а також підготовка до них, щоб мінімізувати можливі ризики.

5. Недосконаліть системи оподаткування в країні. Для багатьох підприємств проблема полягає в недостатньо чітко налаштованій системі оподаткування, що призводить до високих податкових ставок і складних процедур нарахування та сплати податків. Такі проблеми особливо помітні для малих і середніх підприємств, яким важко виконувати всі вимоги без спеціалізованого консультанта.

2. Податкове консультування у сфері фінансових результатів підприємств

Податкове консультування у фінансових результатах підприємства передбачає оптимізацію податкових зобов'язань і максимізацію прибутку підприємства через правильне управління податками. Перш за все, необхідно розуміти, як податкові аспекти впливають на фінансові результати. До основних завдань консультанта в цій сфері належать:

1. Оптимізація податкових зобов'язань. Перший і найважливіший етап податкового консультування — це оптимізація податкових зобов'язань. Податковий консультант допомагає підприємству знайти способи зменшення податкового навантаження без порушення законодавства. Це може бути

досягнуто через використання спеціальних податкових режимів, застосування пільг і субсидій, а також правильне розподілення доходів і витрат підприємства.

2. Стратегія оподаткування. Консультанти допомагають підприємствам розробити податкову стратегію, яка дозволяє мінімізувати витрати на податки. Важливою частиною стратегії є правильний вибір системи оподаткування, що найбільше відповідає специфіці діяльності підприємства. Залежно від масштабів і напрямів діяльності, підприємства можуть обрати загальну або спрощену систему оподаткування.

3. Визначення точки беззбитковості. Важливою складовою податкового консультування є визначення точки беззбитковості, за якої обсяг доходу покриває всі витрати підприємства, включаючи податкові зобов'язання. Це дозволяє підприємствам ефективно планувати свою діяльність і забезпечити стабільність фінансових результатів.

4. Планування фінансових результатів. Для ефективного податкового консультування важливо планувати фінансові результати підприємства на кілька років вперед. Це включає в себе прогнозування доходів, витрат і податкових зобов'язань, а також оцінку впливу зовнішніх факторів (зміни в податковому законодавстві, макроекономічні зміни).

5. Підготовка до податкових перевірок. Консультанти повинні підготувати підприємства до можливих податкових перевірок, зокрема, забезпечити правильне оформлення податкової документації і допомогти вирішити всі питання, які можуть виникнути під час перевірки.

3. Вплив податкового консультування на фінансові результати підприємства

Податкове консультування може суттєво вплинути на фінансові результати підприємства. Завдяки правильному вибору стратегії оподаткування і оптимізації податкових зобов'язань, підприємства можуть знизити витрати і збільшити свої прибутки. Важливо відзначити, що навіть незначні зміни в податковій політиці можуть мати істотний вплив на

фінансовий стан підприємства. Тому консультування в цій сфері допомагає підприємствам зберігати стабільність і розвиток у довгостроковій перспективі.

Операційна діяльність є ключовою складовою діяльності підприємства, що дозволяє оцінити його поточний фінансовий стан і прогнозувати майбутні результати. Для ефективного управління формуванням прибутку на основі концепції "взаємозв'язок витрат, обсягу реалізації і прибутку" необхідно вирішити низку завдань.

Зважаючи на світові тенденції, прогнозується помірне зростання цін на сировину для металургійної галузі. У поєднанні зі зниженням витрат це дозволить підприємству підвищити свою прибутковість. Окрім цього, на підприємстві продовжується реалізація програм, спрямованих на підвищення якості продукції та її адаптацію до сучасних вимог ринку.

Вихідні дані для розрахунку точки беззбитковості ПАТ «ІнГЗК» представлені в табл. 3.1.

Таблиця 3.1

Вихідні дані для розрахунку точки беззбитковості ПАТ «ІнГЗК»

№	Показник	Фактичне значення	Прогнозне значення	Відхилення	Темп приросту, %
1	Обсяг реалізації, тис.тон	13088,2	13500	411,8	3,1
2	Ціна виробника, грн.	866,5	914,2	47,7	5,5
3	Загальна сума змінних витрат, тис.грн.	3285139	3452681	167542,1	5,1
4	Середні змінні витрати, грн.	251,0	255,8	4,8	1,9
5	Маржинальний прибуток, грн. (ряд.2-ряд.4)	615,5	658,4	42,9	7,0
6	Постійні витрати, тис.грн.	1863113	1863113	0	0,0
7	Валовий прибуток, тис.грн. (ряд.1*ряд.5-ряд.6)	6192899	7025578	832678,8	13,4

Отже, за даним таблиці видно, що зростання обсягів виробництва на 3,1% та ціни на 5,5%, а також зростання змінних витрат на 5,1% призведе до підвищення валового прибутку ПАТ «ІнГЗК» на 832678,8 тис.грн. або на 13,4%.

Проаналізуємо економічний ефект від зростання обсягу виробництва та

зменшення змінних витрат на рівні аналізу точки беззбитковості, та розрахуємо точку беззбитковості при можливості зменшення витрат. Вихідні дані для проведення аналізу знаходяться у таблиці 3.1.

Для ПАТ «ІнГЗК» беззбитковий рівень виробництва у 2023 році становив:

$$Т_{б2023}=1863113/615,5=3026,9 \text{ тис.грн.}$$

Для беззбиткового рівня виробництва виручка складала 2622866,7 тис.грн. (3026,9*866,5).

У 2023 році ПАТ «ІнГЗК» мало виручку від реалізації 11341151 тис.грн, при обсязі виробництва ($Q_ф$) 13088,2 тис.т., валовий прибуток становив 6192899 тис.грн.

Далі розрахуємо точку беззбитковості при зростанні змінних витрат ПАТ «ІнГЗК» на 5.1%, зростанні ціни на 5,5% та зростанні обсягів реалізації на 3,1%:

$$Т_{б\ прогноз}=1863113/914,2=2829,7 \text{ тис.грн.}$$

В цьому випадку, при беззбитковому обсязі реалізації, виручка від реалізації буде дорівнювати 2586811,8 тис.грн. (2829,7*914,2).

Відобразимо за допомогою графіку точку беззбитковості ПАТ «ІнГЗК» при збільшенні обсягів реалізації, зростанні ціни та збільшенні змінних витрат (рис.3.1).

З рисунку 3.5 видно, що у 2023 році при обсязі реалізації 13088,2 тис.т. виручка становить 11341151 тис.грн., витрати на виробництво (валові витрати) дорівнюють 5148252 тис.грн., валовий прибуток при цьому дорівнює 6192899 тис.грн. В даному випадку запас міцності на ПАТ «ІнГЗК» буде становити:

$$ЗМ_{2023}= 11341151-2622866,7 = 8718284,3 \text{ тис.грн.}$$

Як видно з графіку (рис. 3.1), точка беззбитковості ПАТ «ІнГЗК» порівняно з 2023 роком зменшилася й становить 2586811,8 тис.грн. при

обсязі виробництва 2829,7 тис.т.

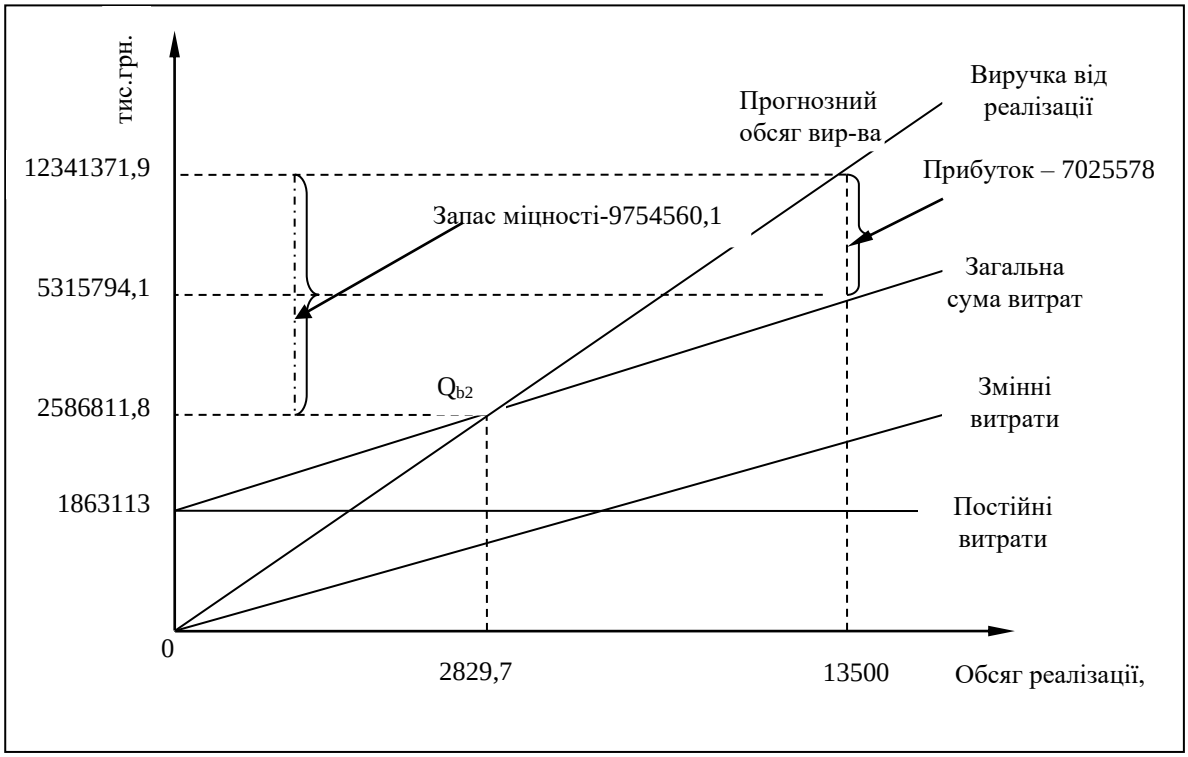

Рис. 3.1. Графічне зображення прогнозної величини точки беззбитковості ПАТ «ІнГЗК»

Запас фінансової міцності базового підприємства становитиме:

$ЗМ_{прогноз}$=12341371,9-2586811,8=9754560,1 тис.грн.

Визначимо економічний ефект від збільшення обсягів реалізації, зростання цін на продукцію та змінних витрат. Результати проведених розрахунків представлено у таблиці 3.2.

Згідно з даними таблиці 3.2, очікується, що виручка від реалізації продукції в прогнозованому періоді зросте на 1 000 220,9 тис. грн, що дозволить досягти показника у 12 341 372 тис. грн. Собівартість реалізованої продукції зросте на 3,3%, досягнувши 5 315 794,1 тис. грн. Валовий прибуток підприємства збільшиться на 832 678,8 тис. грн, що становить приріст на 13,4%, і досягне рівня 7 025 578 тис. грн.

Для ПАТ «ІнГЗК» сила операційного важеля зменшилася на 0,03 і становить 1,27. Це означає, що за умови збільшення виручки від реалізації, наприклад, на 10%, прибуток підприємства зросте на 12,7% (10% × 1,27).

Водночас при зменшенні виручки на 10% прибуток знизиться на 12,7%. Показник сили дії операційного важеля відображає, на скільки відсотків зміниться прибуток підприємства за умови 1%-го збільшення виручки від реалізації продукції.

Таблиця 3.2

Визначення економічного ефекту від впровадження заходів по управлінню прибутком ПАТ «ІнГЗК»

№	Показник	Фактичне значення	Прогнозне значення	Відхилення	Темп приросту, %
1	Обсяг реалізації, тис.тон	13088,2	13500	411,8	3,1
2	Ціна виробника, грн.	866,5	914,2	47,7	5,5
3.	Виручка від реалізації, тис.грн.	11341151	12341372	1000220,9	8,8
4.	Загальна величина змінних витрат, тис.грн.	3285139	3452681	167542,1	5,1
5.	Середні змінні витрати, грн.	251,0	255,8	4,8	1,9
6.	Маржинальний прибуток, грн.	615,5	658,4	42,9	7,0
7.	Валова маржа, тис.грн.	8056012	8888691	832678,8	10,3
8.	Постійні витрати, тис.грн.	1863113	1863113	0,0	0,0
9.	Валовий прибуток, тис.грн.	6192899	7025578	832678,8	13,4
10.	Сила дії операційного важеля (ряд.7/ряд.9)	1,30	1,27	0,03	-2,7
11.	Беззбитковий рівень виробництва, тис.тн.	3026,9	2829,7	-197,2	-6,5
12.	Запас фінансової міцності, тис.грн.	8718284,3	9754560,0	1036275,8	11,9

Таким чином, використовуючи дані про зростання виручки від реалізації продукції та силу операційного важеля, можна прямо розрахувати збільшення прибутку за умов зростання обсягів випуску продукції. Чим більша частка постійних витрат у структурі загальних витрат, тим сильніший вплив операційного важеля.

Запас фінансової стійкості для ПАТ «ІнГЗК» у 2023 році становить 8 718 284,3 тис. грн, що еквівалентно приблизно 76,9% виручки. Це свідчить про здатність підприємства витримати зниження виручки на 76,9% без критичного погіршення фінансового стану. Якщо ж виручка зменшиться нижче порогу рентабельності, підприємство може зіштовхнутися з дефіцитом ліквідності, що негативно вплине на його фінансову стабільність.

Зростання обсягів реалізації продукції, підвищення її ціни та зміна змінних витрат з 251 грн до 255,8 грн дозволяють ПАТ «ІнГЗК» збільшити запас фінансової стійкості до 9 754 560 тис. грн, а також підвищити валовий прибуток на 13,4%.

Прогнозну величину чистого прибутку ПАТ «ІнГЗК» наведено у таблиці 3.3.

Таблиця 3.3

Розрахунок прогнозної величини чистого прибутку ПАТ «ІнГЗК»

Показник	Фактичне значення	Прогнозне значення	Відхилення	Темп росту, %
Чиста виручка від реалізації	11341151	12341371,9	1000221	8,8
Собівартість реалізованої продукції	5148252	5315794,1	167542,1	3,3
Валовий прибуток від реалізації	6192899	7025577,8	832678,8	13,4
Інші операційні доходи	4284624	4284624	0	0,0
Адміністративні витрати	79155	90368,5	11213,5	14,2
Витрати на збут	668603	691053,2	22450,2	3,4
Інші операційні витрати	3655744	3655744	0	0,0
Фінансовий результат від операційної діяльності	6074021	6873036,0	799015	13,2
Інші доходи	866497	866497	0	0,0
Інші витрати	5579629	5579629	0	0,0
Прибуток від звичайної діяльності до оподаткування	1360889	2159904,0	799015	58,7
Податок на прибуток	384719	388782,7	4063,7	1,1
Чистий прибуток	976170	1771121	794951,3	81,4

Згідно з даними, наведеними в таблиці 3.3, чиста виручка від реалізації продукції ПАТ «ІнГЗК» у прогнозному періоді збільшиться на 8,8%, тоді як собівартість продукції зросте на 3,3%. Зростання обсягів реалізації спричинить підвищення адміністративних витрат та витрат на збут. Аналізуючи тенденції попередніх років, можна відзначити, що частка адміністративних витрат у собівартості складає 0,2%, а витрат на збут — 13%. При розрахунках прогнозного чистого прибутку ПАТ «ІнГЗК» припустили, що інші операційні доходи та витрати підприємства залишатимуться без змін.

Згідно з Податковим кодексом України, ставка податку на прибуток на період з 1 січня по 31 грудня 2019 року складає 18%. Таким чином, податок на прибуток збільшиться лише на 1,1% і становитиме 388 782,7 тис. грн.

Як результат цих змін, чистий прибуток ПАТ «ІнГЗК» збільшиться на 794 951,3 тис. грн (на 81,4%) і складе 1 771 121 тис. грн.

Наступним етапом буде розрахунок показників рентабельності ПАТ «ІнГЗК» на основі прогнозованих величин валового та чистого прибутку, з результатами розрахунків, які будуть представлені в таблиці 3.4.

Таблиця 3.4

Аналіз показників рентабельності ПАТ «ІнГЗК»
після впровадження заходів по управлінню прибутком, %

Показники	Фактичне значення	Прогнозне значення	Відхилення
Рентабельність розрахована за валовим прибутком			
Рентабельність активів	22,24	25,23	2,99
Рентабельність оборотних активів	36,20	41,06	4,86
Рентабельність інвестованого капіталу	95,97	108,87	12,9
Рентабельність реалізованої продукції	54,61	56,93	2,32
Рентабельність розрахована за чистим прибутком			
Рентабельність активів	3,51	6,36	2,85
Рентабельність оборотних активів	5,71	10,35	4,64
Рентабельність інвестованого капіталу	15,13	27,45	12,32
Рентабельність власного капіталу	6,71	12,18	5,47
Рентабельність реалізованої продукції	8,61	14,35	5,74

Згідно з даними таблиці 3.4, застосування рекомендованих заходів щодо управління прибутком призводить до зростання рентабельності ПАТ «ІнГЗК» за всіма показниками. Зокрема, рентабельність реалізованої продукції за чистим прибутком зростає з 8,61% до 14,35%, рентабельність активів – з 3,51% до 6,36%. Показник рентабельності власного капіталу ПАТ «ІнГЗК» демонструє, що реальний розмір прибутку, який отримують власники на кожну гривню витрат, збільшується на 5,47 грн і становить 0,13 грн.

3.2. Пропозиції по удосконаленню податкового консультування фінансових результатів підприємств

В результаті аналізу літератури та практики обліку і оподаткування фінансових результатів представлено пропозиції по удосконаленню податкового консультування фінансових результатів підприємств:

1. Впровадження інноваційних технологій для автоматизації податкового обліку та планування. Сучасні технології дозволяють значно спростити процеси обліку та аналізу податкових зобов'язань. Впровадження автоматизованих систем для податкового консультування дозволить підприємствам знижувати кількість помилок у податкових деклараціях, скоротити час на підготовку звітності та зменшити ризики податкових перевірок. Це включає інтеграцію програмного забезпечення для автоматизації обчислення податків, моніторинг змін у податковому законодавстві та прогнозування фінансових результатів [45; 47].

2. Розширення спектра послуг з податкового консультування. Збільшення кількості послуг, що надаються податковими консультантами, дозволить підприємствам отримати комплексний підхід до вирішення податкових і фінансових питань. Важливо не лише надавати поради щодо оптимізації податків, а й допомогти підприємствам у вирішенні специфічних завдань, таких як управління трансфертним ціноутворенням, аналіз податкових ризиків при міжнародних операціях, а також оптимізація витрат на підставі податкових пільг і субсидій [48; 49].

3. Створення більш гнучкої системи податкових консультацій для малого та середнього бізнесу. Малі та середні підприємства часто стикаються з проблемами через обмежений доступ до висококваліфікованих податкових консультантів, що може призводити до значних фінансових втрат через помилки в податкових деклараціях або неправильне застосування податкових пільг. Рекомендується створення доступних консультаційних послуг для цієї категорії підприємств, зокрема через використання онлайн-майданчиків, на

яких підприємці можуть отримати консультації з питань оподаткування за доступною ціною [48; 50].

4. Підвищення кваліфікації та професійного розвитку податкових консультантів. Для ефективного консультування підприємств податкові консультанти повинні мати глибокі знання у галузі податкового законодавства, фінансового аналізу та управлінського обліку. Важливо постійно підвищувати кваліфікацію консультантів, організовуючи семінари, тренінги та вебінари, де будуть розглядатися новітні тенденції в податковій сфері, а також проблеми, з якими стикаються підприємства в умовах змінного податкового середовища [49; 51].

5. Регулярний моніторинг податкових змін і прогнозування впливу на фінансові результати підприємств. Оскільки податкове законодавство постійно змінюється, важливим є забезпечення постійного моніторингу цих змін і аналізу їх впливу на фінансові результати підприємств. Податкові консультанти повинні надавати підприємствам регулярні оновлення про зміни в податковому законодавстві та допомагати у коригуванні фінансових стратегій відповідно до нових вимог [48; 52].

6. Покращення комунікації між податковими консультантами та підприємствами. Для успішного консультування необхідно налагодити ефективну комунікацію між консультантами та підприємствами. Це включає регулярні зустрічі для оцінки поточного стану податкових зобов'язань підприємства, обговорення фінансових результатів та можливих напрямків для оптимізації податків. Важливо, щоб підприємства отримували не лише рекомендації, а й роз'яснення щодо податкових стратегій та можливих ризиків [50-52].

7. Використання податкових пільг та субсидій для оптимізації фінансових результатів підприємств. Багато підприємств недооцінюють можливості, які надаються державою у вигляді податкових пільг, субсидій або знижок. Податкові консультанти повинні допомогти підприємствам виявляти і використовувати всі доступні пільги, що дозволяє знизити

податкове навантаження і збільшити фінансові результати. Це може бути важливим аспектом для підприємств, які тільки розпочинають свою діяльність або працюють у специфічних галузях [51-52].

8. Покращення інтеграції податкового консультування з іншими видами консалтингу. Одним із шляхів удосконалення податкового консультування є інтеграція цієї діяльності з іншими видами консалтингу, такими як фінансовий, юридичний та управлінський консалтинг. Такий комплексний підхід дозволить підприємствам отримати більш точні рекомендації щодо ефективного управління фінансовими результатами, мінімізації податкових ризиків і максимізації прибутку [48-52].

9. Розвиток індивідуальних програм консультування для великих підприємств. Для великих підприємств, що ведуть складну господарську діяльність, важливо розробляти індивідуальні податкові стратегії, що враховують їх особливості та специфіку ринку. Податкові консультанти повинні забезпечувати гнучкість у підходах до консультування і використовувати персоналізовані стратегії, що дозволяють значно знижувати податкове навантаження та оптимізувати фінансові результати компанії [50-52].

10. Підвищення рівня прозорості та звітності у податковій сфері. Ще одним важливим напрямком удосконалення є підвищення рівня прозорості податкової звітності для підприємств, що дозволяє уникнути ризиків податкових перевірок та санкцій. Консультанти повинні сприяти підприємствам у належному оформленні та поданні податкової звітності, а також у роз'ясненні всіх нюансів щодо сплати податків [48-52].

ВИСНОВКИ

Удосконалення податкового консультування фінансових результатів підприємств є важливим аспектом для забезпечення їх фінансової стабільності та росту. Врахування інноваційних підходів, розширення спектра послуг, постійне підвищення кваліфікації консультантів та інтеграція податкового консультування з іншими видами консалтингу сприятиме підвищенню ефективності бізнесу та зниженню податкових ризиків. Всі ці заходи можуть допомогти підприємствам максимально ефективно планувати свої податкові зобов'язання та забезпечити стійкий фінансовий результат.

Фінансовий результат є показником діяльності підприємства, що обчислюється як різниця між доходами та витратами, виражена у вигляді прибутку або збитку. Оскільки фінансові результати відображають комплексний вплив різних факторів, їх можна класифікувати на макроекономічні (зовнішні) та мікроекономічні (внутрішні). Витрати, доходи, прибутки та збитки звітуються залежно від виду діяльності та операційних витрат. Зокрема, фінансові результати поділяються на прибутки (збитки) від звичайної та надзвичайної діяльності. Чистий прибуток після сплати податків залишається на підприємстві і використовується для розвитку виробничої сфери, соціальних потреб, матеріального заохочення працівників (у тому числі виплати дивідендів) та інших потреб.

Основними цілями аналізу фінансових результатів є: визначення обсягів і динаміки фінансових результатів, порівняння фактичного прибутку з прогнозованим, оцінка впливу різних факторів на прибуток, пошук резервів його збільшення та розробка заходів для їх реалізації. Адекватне управління прибутком сприяє досягненню підприємством своїх цілей та ефективному виконанню функцій управління.

ПАТ «ІнГЗК» спеціалізується на виробництві залізорудного концентрату та видобутку залізної руди для забезпечення потреб металургійних підприємств в Україні та за її межами. Зі своїми 25% частки

на внутрішньому ринку, комбінат поставляє 90% продукції металургійним компаніям. У 2023 році 73% від загального обсягу реалізації припало на внутрішній ринок, а 27% – на зовнішній.

Аналіз ліквідності показав значне зниження показників, що може спричинити проблеми з платоспроможністю через збільшення поточних зобов'язань, включаючи заборгованість за розрахунками. Відсутність власних оборотних коштів у 2023 році є наслідком зменшення частки власного капіталу, вкладеного в необоротні активи. Оцінка фінансової стійкості показала, що 37,6% діяльності ПАТ «ІнГЗК» фінансується за рахунок власних коштів, з яких 10% вкладено в оборотні кошти.

ПАТ «ІнГЗК» залишається прибутковим протягом 2021-2023 років, хоча чистий прибуток почав знижуватись у 2023 році. Це сталося через зростання собівартості реалізованої продукції та операційних витрат, що перевищило темпи зростання доходів. Собівартість зросла на 20,4%, а операційні витрати зменшились на 18%. Фінансові витрати зросли більш ніж в 10 разів, що спричинило зниження фінансового результату від звичайної діяльності на 76,6%.

Доходи підприємства формуються переважно за рахунок операційної діяльності, де основну частину складають виручка від продажу та інші операційні доходи (68,8% та 26% відповідно). Зростання операційних доходів у 2023 році сталося завдяки підвищенню доходу від оренди та інших операційних надходжень. Основними витратами є фінансові витрати (36,8% від загальних витрат), що значно зросли через виплати за єврооблігаціями.

З метою збільшення прибутку підприємство має зосередитись на управлінні постійними та змінними витратами, застосовуючи операційний леверидж для підвищення ефективності. Підвищення продуктивності праці та скорочення витрат на сировину і комунальні послуги може стати важливим резервом для зниження витрат. Аналіз зміни доходів і витрат показує, що витрати зростають швидше за доходи, що веде до зменшення прибутку.

Операційний аналіз передбачає застосування системи «CVP» для прогнозування прибутку, де основними факторами є обсяг реалізації, ціна продукції та собівартість. Планування прибутку включає визначення точки беззбитковості, що залежить від розподілу витрат на змінні та постійні.

Для підвищення валового прибутку підприємства у наступному році можна передбачити збільшення обсягів продажу на 3,1%, підвищення ціни на 5,5% та збільшення собівартості на 3,3%. Це дозволить збільшити виручку на 8,8% та валовий прибуток на 13,4%.

Визначення беззбиткових рівнів виробництва та збільшення запасу фінансової міцності надасть можливість підвищити рентабельність підприємства. За результатами проведеного аналізу планується збільшення чистого прибутку на 81,4%.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку, затверджено наказом Міністерства фінансів України від 31 березня 1999 р. № 87 [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0397-99.

2. Мочерний С. В. Політична економія [Текст] : навч. посібник. К.: Знання-Прес, 2002. 687 с.

3. Вороніна О.О. Управління фінансовим результатом промислового підприємства [Текст] : автореферат : спец. 08.00.04 – економіка та управління підприємствами; Харківський нац. економічний ун-т. – Харків, 2018. 25 с.

4. Геєць В.М. Інституційна обумовленість інноваційних процесів у промисловому розвитку України. *Економіка України*. 2014. № 12 (637). С. 4-19.

5. Пушкар М. С. Фінансовий облік [Текст] : Підручник. Тернопіль: Карт-бланш, 2012. – 628 с.

6. Диба В.М., Майорова Т.В. Формування інвестиційного капіталу в умовах глобальних викликів. *Інвестиції: практика та досвід*. 2011. № 18. С. 4-8.

7. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський облік [Текст] / Ф.Ф. Бутинець, Л. В. Чижевська, С. Л. Береза. – Житомир: ЖІТІ, 2000. – 672 с.

8. Єгорова І.Г. Міжнародна інвестиційна діяльність: навчальний посібник / І.Г. Єгорова, Г.І. Матукова, Я.О. Ізмайлов, А.В. Куценко, С.І. Мацюра. Кривий Ріг: "Видавничий дім", 2010. 291с.

9. Кондраков Н. П. Бухгалтерський облік [Текст]: Навчальний посібник. Х. Фактор, 2002. – 640 с.

10. Загородній А.Г. Облік і аудит: Термін. словник . Вісник УАБС НБУ, Серія: Економічні науки, №4/2022 360 Вознюк Г.Л., Партин Г.О. – Львів: «Центр Європи», 2022. – 671 с.

11. Податковий Кодекс України № 6509 від 15.06.2019 [Електронний ресурс]. Верховна Рада України: [сайт]. Режим доступу: http://gska2.rada.gov.ua/pls/ zweb_n/webproc4_1?id =&pf3511=37984

12. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку №15 «Дохід»: Положення затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31.03.99р. №87// Все про бухгалтерський облік. 2001. № 37 (583) зі змінами і доповненнями

13. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку №16 «Витрати», затверджене Наказом Мінфіну України від 31.12.1999 р.№318 // Все про бухгалтерський облік. 2001. № 37 (583) зі змінами і доповненнями

14. Тарасенко Н.В. Економічний аналіз діяльності промислового підприємства. К: Алерта, 2013. 485с.

15. Подольська В.О., Яріш О.В. Фінансовий аналіз. Навч. посіб. К.: Центр навчальної літератури, 2017. 488 с.

16. Ізмайлова К.В. Фінансовий аналіз. К: МАУП, 2021. 152 с.

17. Крамаренко Г.О. Фінансовий аналіз і планування. – Київ: „Центр навчальної літератури", 2013. 224 с.

18. Мец В.О. Економічний аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємства. К: КНЕУ, 1999. 132 с.

19. Бланк І.О. Управління прибутком. К.: Ника-Центр, 2017. 768 с.

20. Поддєрьогін А. М. Фінансовий менеджмент: [підручник] / [А. М. Поддєрьогін, М. Д. Білик, Л. Д, Буряк та ін.]; за заг. ред. проф. А. М. Поддєрьогіна. – К.: КНЕУ, 2015. 535 с.

21. Зінченко О.А. Управління якістю фінансового результату підприємства. Актуальні проблеми економіки. 2019. №1(103). С. 109-112.

22. Кірейцев Г. Г. Фінансовий менеджмент [Текст] : навч. посіб. К. : ЦУЛ, 2012. 496 с.

23. Коваленко Л.О., Ремньова Л.М. Фінансовий менеджмент. К: Знання, 2015. 485 с.

24. Державний комітет статистики України. Режим доступу:

www.ukrstat.gov.ua

25. Річний звіт ПАТ «ІнГЗК» - [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://smida.gov.ua/db/emitent/year/xml/showform/56422/156/templ

26. МЕТІНВЕСТ: офіційний сайт. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.metinvestholding.com

27. Блонська В.І. Вдосконалення формування та використання прибутку підприємства / В.І. Блонська, О.І. Вужинська // Науковий вісник НЛТУ України. – 2014. – № 18.1. – С. 122–128.

28. Пономаренко Т.В. Передумови стійкості розвитку вітчизняних металургійних підприємств. Глобальні та національні проблеми економіки. 2023. № 2. Режим доступу: \www/URL: http://global-national.in.ua/vipusk-1-2023/176-ponomarenko-t-v-peredumovi-stijkosti-rozvitku-vitchiznyanikh-metalurgijnikh-pidpriemstv

29. Закон України “Про інформацію” від 02 жовтня 92 р., №2657-XII. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2657-12.

30. Закон України “Про наукову і науково-технічну діяльність” від 26 листопада 2015 р. № 848-VIII. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/848-19/page.

31. Інноваційний менеджмент : навч. посіб. / В. В. Стадник, М. А. Йохна. К. : Академвидав, 2006. 463 с.

32. Кантаєва О.В. Бухгалтерський облік та аналіз інноваційноюї діяльності підприємств: організація і методологія: монографія. Житомир: ФОП Кузьмін Д.Л. 2010. 424с.

33. Концепція управління економічною безпекою суб’єктів господарювання в контексті теорії сталого розвитку: монографія / В.В. Євдокимов, О.В. Олійник, Д.О. Грицишен, О.О. Грищенко. Ж.: ЖДТУ, 2013. 252с.

34. Корчемлюк А.І. Гудвіл корпоративних підприємств: монографія / А.І.Корчемлюк, І.Л.Литвинчук, Г.В.Циганенко. Житомир, 2013. 160 с.

35. Микитюк П.П. Методичні підходи до стратегічного управління діяльністю підприємства: монографія / П.П. Микитюк, В.Я. Брич, М.М. Федірко та ін. Тернопіль : ТНЕУ, 2017. 399с.

36. Микитюк П.П. Основні критерії оцінки ефективності інвестиційно-інноваційних проектів. *Економічний простір*. 2013. №71. С.125-134.

37. Митний кодекс України від 13 березня 2012 р. № 4495-17. URL: http://www.zakon.rada.gov.ua/.

38. Цифрова економіка здатна стрімко підвищити ВВП. URL: https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/2300896-cifrova-ekonomika-zdatna-strimko-pidvisiti-vvp-grojsman.html.

39. Цифрове Співтовариство: Україна та ЄС готують спільний проект в сфері цифрового. URL: http://www.eurointegration.com.ua/articles/2016/06/29/7051397/.

40. Dictionary of Ekonomy Terms by Joel G. Siegel Ph.D. CPA , Jae K. Shim Ph.D. URL: http://www.allbusiness.com/glossaries/prepaid-expense/4945949-1.html.

41. Edvinsson L., Malone M. Intellectual capital: realizing your company true value by finding its hidden roots. USA, NY: HarperCollins Publishers, Inc., 1997. 225 p.

42. Eleonora Bartoloni, Maurizio Baussola. Driving business performance: innovation complementarities and persistence patterns. *Industry and Innovation.* 2017. 1-21. URL: https: //doi.org/10.1080/13662716.2017.1327843.

43. Keith Goffin, Rick Mitchell Developing an Innovation Strategy. *Chapter published Innovation Management*. 108-150 URL: https://doi.org/10.1057/978-1-137-37344-1_4.

44. Міжнародні стандарти фінансової звітності [електронний ресурс], Режим доступу https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_010#Text

45. Проскура К. П. Результативність роз'яснювальної роботи податкових органів. *Фінанси, податки, облік*. 2013. № 4-6. С. 47 - 52.

46. Смірнова О. М Зарубіжний досвід податкового консультування. — [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://knowledge.allbest.ru/finance/3c0a65635a2bd78a4c43a89521316c26_0.html

47. Смірнова О.М. Податкове консультування: зміст та стан розвитку в Україні та світі [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://ndi-fp.asta.edu.ua/files/doc/publications/smirnova/1.pdf

48. Організація податкового консультування : навчальний посібник / В. Л. Андрущенко, О. М. Герасименко, О. С. Іванишина та ін. Ірпінь : Державний податковий університет, 2022. 288 с.

49. Безпалько І.Р. Податкове консультування: можливості використання досвіту Польщі у вітчизняних умовах. *Наукові записки. економічні науки*. 2016. №1(52). С.167-177.

50. Ізмайлов Я. О., Єгорова І. Г. Шляхи вирішення проблем податкового консультування в Україні з використанням досвіду зарубіжних країн. економіка фінанси, грошовий обіг і кредит. *Бізнес-інформ.* № 7. 2020 . URL: www.business-inform.net

51. Панура Ю. В. Організація податкового консультування в системі податкового адміністрування: теоретико-методичний аспект. *Ефективна економіка*. 2019. № 5. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/5_2019/42.pdf

52. Тучак Т.В. Концептуальні засади становлення та функціонування інституту податкового консультування. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2019. Випуск 1 (18). С. 312-316.